

TYÖELÄMÄYHTEYS
AMMATTIKORKEAKOULUN HOITOTYÖN OPISKELIJOIDEN
OPINNÄYTETÖISSÄ

Eriikka Tolvanen
PRO GRADU -TUTKIELMA
Hoitotiede
Hoitotieteen laitos
Turun yliopisto
Toukokuu 2009

TURUN YLIOPISTO

Hoitotieteen laitos

TOLVANEN, ERIKKA Työelämäyhteys ammattikorkeakoulun hoitotyön
opiskelijoiden opinnäytetöissä

Pro gradu -tutkielma, 51s. + liitteet 6s.

Hoitotiede

Toukokuu 2009

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, miten työelämäyhteys ilmenee terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä.

Tutkimusaineistoksi kerättiin erään terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden vuonna 2008 valmistuneita opinnäytetöitä (N=18). Tutkimusaineiston opinnäytetöistä 10 oli sairaanhoitajaopiskelijan, 5 terveydenhoitajaopiskelijan ja 3 kättilötyön opiskelijan opinnäytetyötä. Aineisto kerättiin kohdeammattikorkeakoulun kirjastosta. Tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä.

Tulokset osoittivat, että hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden työelämäyhteys ilmeni opinnäytetöiden lähtökohdissa, opinnäytetöiden tuotoksina ja niiden työelämähyödynnettävyytenä, työelämäyhteistyönä sekä opiskelijan oppimisessa.

Opinnäytetöiden lähtökohdissa korostui opiskelija-, potilas-, asiakas- sekä työelämälähtöisyys. Opiskelijat olivat kiinnostuneita tutkimaan ja kehittämään hoitotyötä. Hoitotyön asiakkaiden tarpeet vaikuttivat opinnäytetyön sisältöön, toteutukseen ja tuotokseen. Työelämän kehittämistarpeet ja opinnäytetöiden aiheet saatiin terveysalan ammattikorkeakoulun ja hoitotyön työelämän välisistä kehittämishankkeista tai suoraan käytännön hoitotyöstä. Opinnäytetöiden tuotoksilla kehitettiin hoitotyötä. Opinnäytetöiden tuotosten työelämähyödynnettävyys toteutui välittömästi tai opiskelijat toivat esiin hyödyntämisen mahdollisuudet ja toivoivat, että tuotoksia hyödynnettäisiin hoitotyössä. Työelämäyhteistyö toteutui ammattikorkeakoulun ja työelämän välisinä kehittämishankkeina sekä opiskelijan ja työelämäedustajien käytännönläheisenä yhteistyönä opinnäyteprosessin aikana. Työelämäyhteistyössä toteutettu opinnäytetyö oli opiskelijalle ammatillinen oppimisprosessi, jossa opittiin myös tutkimuksellisuutta ja yleisiä työelämävalmiuksia.

Tulokset osoittivat, että hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetyöt täyttivät lakien ja asetusten vaatimukset terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle. Työelämäyhteistyössä tehty opinnäytetyö kehitti opiskelijan oppimista, hoitotyön työelämää ja ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Työelämäyhteistyötä ja opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyyttä tulisi edelleen kehittää.

Asiasanat: hoitotyö, ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö, työelämäyhteys

TURKU UNIVERSITY
Department of Nursing Science

TOLVANEN, ERIIKKA Working life connection in Bachelor's Theses of Nursing students at University of Applied Sciences.

Master's thesis, 51 p. + appendixes 6 p.
Nursing Science
May 2009

The purpose of this research was to describe how the working life connection is described in the bachelor's theses of nursing students at university of applied sciences.

The research data consist of 18 bachelor's theses of nursing students who graduated in 2008 in the degree program in nursing. The research data were collected at the library of university of applied sciences in question. The research data were analysed using inductive content analysis.

The results showed that the working life connection of the nursing students' bachelor's theses was described in the bases of the theses, in the result of the theses and in their utilization and cooperation with working life as well as in the student's learning.

At the bases of the bachelor's theses was an emphasis on student-, patient- and client orientation as well as on working life orientation. The students were interested in studying and developing nursing. The needs of the patients or client influenced the contents, the realization and the result of the bachelor's thesis. The development needs of working life and the topics of the bachelor's theses were received from the development projects between university of applied sciences and working life or straight from the healthcare or nursing practice. The results of the theses were used to develop healthcare and nursing. The utilization of the result of thesis was realized directly in healthcare and nursing or the students described beneficial possibilities of thesis and wished that the result would be utilized in healthcare and nursing. Cooperation with working life of healthcare and nursing was realized as development projects between the university of applied sciences and working life and as cooperation between student and working life during the process the thesis. The process of bachelor's thesis was a professional learning process for the student where also research and general working life abilities were learnt.

The results showed that the bachelor's theses of the nursing students fulfilled the requirements of laws and decrees for the bachelor's theses in the degree program in nursing. The bachelor's thesis made in cooperation with working life developed the student's learning, the healthcare and nursing and the research and development activity. Cooperation with working life during the process of theses and their utilization in the healthcare and nursing should be developed further.

Keywords: nursing, healthcare, university of applied sciences, bachelor's thesis, working life connection

SISÄLLYSLUETTELO:

1. JOHDANTO.....	3
2. TUTKIMUKSEN TAUSTAA	5
3. TERVEYSALAN AMMATTIKORKEAKOULUN OPINNÄYTETYÖ	7
3.1 Tutkimuksellinen opinnäytetyö.....	7
3.2 Hankkeistettu opinnäytetyö.....	8
3.3 Toiminnallinen opinnäytetyö	8
3.4 Opinnäyteprosessi.....	9
3.5 Oppiminen työelämälähtöisessä opinnäytetyössä.....	13
4. OPINNÄYTETYÖN TYÖELÄMÄYHTEYS	15
4.1 Työelämälähtöisyys	15
4.2 Työelämäyhteistyö.....	16
4.3 Opinnäytetöiden hyödyntäminen hoitotyössä	17
5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ	19
6. TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	19
6.1 Tutkimusaineiston keruu	19
6.2 Tutkimusaineiston kuvaus	20
6.3 Tutkimusaineiston analysointi	21
7. TULOKSET.....	24
7.1 Opinnäytetyön lähtökohdat	24
7.2 Opinnäytetöiden tuotokset ja niiden työelämähyödynnettävyys	26
7.2.1 Potilasoppaat ja kirjalliset ohjeet henkilökunnalle	27
7.2.2 Hoitotyön toiminnan ja hoitokäytänteiden kehittäminen	28
7.2.4 Koulutustapahtumat.....	30
7.2.5 Posterit, artikkelit ja verkkomateriaali	30
7.2.6 Opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyys	31
7.3 Työelämäyhteistyö opinnäytetöissä.....	32
7.4 Opiskelijan oppiminen.....	34
8. POHDINTA.....	36
8.1 Tutkimuksen luotettavuus	36
8.2 Tutkimuksen eettisyys	39
8.3 Tutkimustulosten tarkastelua.....	40
8.4 Tutkimustulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset	46
Lähteet:.....	47
Liite 1. Tiedonhaku	52
Liite 2. Taulukko ammattikorkeakoulun opinnäytetoimintaa koskevista tutkimuksista	54

1. JOHDANTO

Ammattikorkeakoulun tehtävä on tarjota korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakoulutusta palvelevaa, aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä (Ammattikorkeakoululaki 351/2003). Ammattikorkeakouluasetuksen (352/2003) mukaan ammattikorkeakoulutasoiseen tutkintoon kuuluu; perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua sekä opinnäytetyö. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä.

Ammattikorkeakouluissa tehdään vuosittain yli 21000 opinnäytetyötä ja niistä yhä useampi on tehty tiiviissä työelämäyhteistyössä. Vuonna 2005 tehdyistä opinnäytetöistä 76% oli tehty yhdessä työelämän kanssa. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöt ovat usein työelämän kehittämistehtäviä, tuotekehitys tai projektitöitä sekä tutkimuksellisia, toiminnallisia tai taiteellisia töitä. Työelämän kanssa yhteistyössä tehdyt hankkeistetut opinnäytetyöt ovat yksi ammattikorkeakoulun tuloksellisuus mittari. (Opetusministeriö ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Sosiaali-, terveys – ja liikunta-alalla hankkeistettujen opinnäytetöiden määrä on kasvanut tasaisesti vuosien 2000 - 2006 aikana 42%:sta 72%:iin. Ammattikorkeakoulujen välillä on kuitenkin suuria eroja siinä, kuinka iso osa opinnäytetöistä on hankkeistettuja. (AMKOTA tilastoja 1997 - 2005.)

Opinnäytetöiden kautta terveysalan ammattikorkeakouluilla ja opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua työelämän kehittämiseen. Opinnäytetöiden kautta tunnistetaan ammatillisen tehtäväalueen ongelmia, niiden ratkaisuvaihtoehtoja ja sovelletaan oman alan tutkimustietoa ja työtapoja työelämän kehittämisen vaatimuksiin. (Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005.) Yhteiskunnalliset haasteet, alue- ja organisaatiokohtaiset strategiat, ammattikorkeakoulujen profiloituminen, verkostoituminen, innovaatiot sekä työelämän tarpeet vaikuttavat opinnäytetöiden aiheiden valintaan (Opetusministeriö 2006). Ammattikorkeakouluilla on mahdollisuus kehittyä laadukkaiksi tietoa tuottaviksi organisaatioiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja niihin liittyvien

projektien myötä (Suomala 2003). Terveysalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetyö edistää tutkitun tiedon viemistä käytäntöön (Mattila & Koivisto & Häggman-Laitila 2005).

Ammattikorkeakoulun työelämälähtöisessä opinnäytetyössä korostuu kolmikantayhteistyö, jossa opiskelija, toimeksiantaja ja ammattikorkeakoulun ohjaaja tekevät yhteistyötä. Työelämäyhteistyö ohjaa tutkimaan ja kehittämään käytäntöä ja asiantuntijatehtäviä, joilla on käytännön kannalta merkitystä. (Rissanen 2003.) Työelämälähtöinen opinnäytetyö on sekä yksilöllinen että yhteisöllinen oppimisprosessi ja ihanteellisimmillaan nämä yhdistyvät yhteistoiminnalliseksi jaetuksi asiantuntijuudeksi. Opinnäytetyössä opiskelija oppii koulutusohjelmakohtaista, ammatillista osaamista, yleisiä työelämävalmiuksia ja osoittaa taitonsa käytännön asiantuntijatehtävässä. (Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005.)

Opetusministeriö rahoittaman opinnäytetöiden kehittämishankkeen 2004-2006 myötä työstettiin opas ”opinnäytetyön laadun tekijät ammattikorkeakoulussa”. Opas sisältää perusteltuja suosituksia teemoista opinnäytetöiden ohjaus, työelämäyhteistyö, asiantuntijaviestintä ja arviointi opinnäytetöissä. Laatusuosituksien suunnattu ammattikorkeakouluille ja opinnäytetöitä ohjaaville. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

Tämän tutkimuksen tarkoitus on kuvata, miten työelämäyhteys ilmenee terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä. Aiheen tutkiminen on ajankohtaista, sillä viime vuosina ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus- ja kehitystoiminta on kasvanut voimakkaasti ja terveysalan opiskelijoiden opinnäytetoiminnan työelämäyhteyttä on tutkittu vähän. Tutkimuksessa esitetyt viittaukset lakeihin, asetuksiin, opetusministeriöiden suosituksiin ja raportteihin, teoreettiseen tietoon ja tutkimuksiin ovat sovellettavia terveysalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetoimintaan. Teoreettisessa osiossa on hyödynnetty tutkimuksia hoitotieteen ja hoitotieteen didaktiikkaan sovellettavista lähteistä. Tutkimuksia haettiin Eric, Ovid Medline, PubMed, Cinahl, Cochrane, Medic ja Arto tietokannoista, opetusministeriön julkaisuista ja käsihakuna. Hakupolku ja tulokset ovat esitetty liitteessä 1 ja 2.

2. TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Opiskelijoiden tekemät opinnäytetyöt ovat tärkeä osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Opinnäyteprosessin myötä kiteytyy kunkin koulutusorganisaation kyky tutkimuksellisen asenteen välittämiseen ja tutkivan työtavan rakentamiseen. (Tiihonen & Lukka 2004.) Tutkimus- ja kehittämistoiminnan perustana ovat työelämä ja työelämän käytännönläheisyys. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta tuotettavalla tiedolla tulee olla välinearvon luonnetta. (Helakorpi 1999, Laurinkari 2004, Niemelä 2002.) Merkityksellistä tässä toiminnassa on käytännön ja teorian integroiminen sekä tiedonmuodostus toimintaa eteenpäin vievänä voimana (Pihlström 2004).

Opinnäytetyöhön liittyy paljon odotuksia työelämän, lainsäädännön ja ammattikorkeakoulun taholta. Vaatimukseen liittyy toisaalta teoreettisuus ja toisaalta ammattialan käytännön asiantuntijuuden osoittaminen. (Rissanen 2003.) Tutkimuksellisuus tarkoittaa ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä tutkivaa ja kehittävää työtettä. Teorian ja käytännön vuoropuhelun kautta teoriatieto siirtyy käytäntöön opinnäyteprosessissa. (Vesterinen 2005.) Ammattikorkeakoulujen suhde tutkimuksellisuuteen vaihtelee. Joillekin tieteellisyys on kaukainen asia, kun taas toiset ovat lähellä yliopistotasosta tutkimusta. (Tiihonen & Lukka 2004.) Työelämän kiinnostus ammattikorkeakoulujen opinnäytetoiminnassa kohdistuu käytännölliseen ja soveltavaan tutkimukseen. Aiemmin kiinnostuksen kohde painottui teoreettiseen perustutkimukseen. Soveltavan tutkimuksen tavoitteena on käytännöllisen hyödyn saavuttaminen. (Vilka 2005.)

Perälän & Ponkalan (1999) mukaan useat terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetyöt ovat jäljitelleet akateemista tutkimusta. Stenvallin (1999) mukaan ammattikorkeakoulujen opettajat korostavat tutkimuksellisten valmiuksien osoittamista opinnäytetyössä ja arvioivat opinnäytetöiden palvelevan sekä työelämää että oppilaitosta. Perälän & Ponkalan (1999) mukaan opinnäytetöiden luonteen nähdään kuitenkin olevan muuttumassa käytännönläheisempään suuntaan. Aiheiden valinnassa pyritään aikaisempaa enemmän työelämälähtöisyyteen, jättäen kuitenkin opiskelijalle mahdollisuus tehdä työ omasta mielenkiintonsa kohteesta. Heinosen (2006) mukaan yhteisiä ominaisuuksia tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyölle ovat ajankohtaisuus, monialaisuus, uutta tuottava,

soveltavuus ja hyödynnettävyys. Opinnäytetöissä nähdään olevan ammatti- ja tiedekorkeakoulumaisia piirteitä. Ammattikorkeakoulun opinnäytetöihin liitetään seuraavia ominaisuuksia; ammattialaan fokuoituva, työelämälähtöinen ja suppea. Ammattikorkeakoulujen ei suositella kuitenkaan suuntautuvan yliopistotyypiseen tieteelliseen tutkimukseen (Rantanen 2004).

Terveysalan opinnäytetoiminnassa olennaisia elementtejä ovat työelämän ja ammatillisuuden kehittyminen, tutkitun tiedon käyttö, kriittisyys ja tutkiva työote. Käytännön työlle haetaan perusteluja ja työkäytännöt tarvitsevat tutkimusta kehittyäkseen. Tutkimukselliset ja kehittävät opinnäytetyöt ovat hoitotyön kehittämistä ja tukevat opiskelijan ammatillista kehittymistä. Tieteellisyyden ja käytännöllisyyden tulee täydentää toisiaan. Opinnäytetöiden toivotaan kaventavan koulutuksen ja hoitotyön työelämän välistä kuilua. Työelämän toivotaan osallistuvan opinnäytetöiden ohjaamiseen ja että hoitotyön opiskelijat tekisivät opinnäytetyönsä työelämäprojekteissa. (Kauppi 2000.) Työelämä odottaa opinnäytetöiltä käytännönläheisyyttä ja hyödynnettävyyttä. Terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden käyttöä hoitotyön kehittämisessä edistää käytännönläheinen, työelämän tarpeista lähtevä ja hyvin rajattu aiheen valinta. (Kauppi 2000, Salmi 2000, Heinonen 2006, Laitinen 2006, Pohjola 2008.) Opinnäytetöiden helppo saatavuus ja opiskelijoiden pitämät osastotunnit tutkimusten tuloksista motivoivat henkilökuntaa hyödyntämään opinnäytetöiden tuloksia. Ammattikorkeakoulun ja työelämän välistä yhteistyötä tulisi lisätä ja tähän tulisi saada enemmän tukea työelämän organisaation taholta. (Pohjola 2008.)

Salomäen (2007) mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetyöt ovat valtaosin kuvaavia. Kolmanneksessa tuotettiin konkreettinen tuotos, analysointimenetelmistä sisällön analyysi oli käytetyin ja tiedonkeruumenetelmänä yleisimpiä olivat kyselyt ja haastattelut. Tilastollisista analyyseistä käytettiin prosentti- ja frekvenssiosuuksia. Opinnäytetöiden tavoite ja tarkoitus olivat yhdenmukaisia, keskeisiä käsitteitä käytettiin asianmukaisesti ja kirjallisuuskatsaukset olivat tarkoituksenmukaisia. Kriittisessä ajattelussa havaittiin suuria eroja eri osioiden välillä. Elon (2001) mukaan tutkitun tiedon käyttö ilmenee teosten ja hoitotieteellisten julkaisujen sekä artikkeleiden käyttönä opinnäytetyön teoriaosuudessa. Teoreettista viitekehystä hyödynnetään tulosten

esittämisessä ja vertailtaessa saatuja tuloksia teoriaosassa esitettyihin tutkimuksiin. Tutkimuksen teko ilmenee lausumina tutkimuksen teon eri vaiheista, analysointina ja tieteellisenä perusteluna. Hoitotyön kehittäminen ilmenee hoitotyön kehittämisen- ja jatkotutkimusehdotuksina. Ammatillisuuden kehittyminen ilmenee opiskelijan pohdintana tutkimuksen tekemisestä. Stenforssin (1999) mukaan terveysalan opinnäytetöistä puuttuu kuitenkin usein syvällinen ja pohtiva ote, vaikka niissä on tunnistettavissa tieteellisen ongelman ratkaisun prosessin päävaiheet. Opiskelijat pitävät vaikeana teoriataustan kirjoittamista sekä synteesin tekemistä.

3. TERVEYSALAN AMMATTIKORKEAKOULUN OPINNÄYTETYÖ

Suomessa ammattikorkeakouluissa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön tutkintoon johtavassa koulutuksessa opinnäytetyö on yleisimmin 15 opintopistettä (Opetusministeriö 2006). Ennen opinnäytetyön aloittamista opiskelijalla tulee olla suoritettuna riittävästi ammatti- ja menetelmäopintoja, jotta hänellä on riittävät valmiudet soveltaa tietojaan ja taitojaan asiantuntijatehtävässä. Opinnäytetyön tekemisessä hyödynnetään ja syvennetään koulutuksen aikana saatuja valmiuksia. Menetelmäopinnot antavat valmiuksia tutkimuksen tekemiseen ja alan tutkimustulosten seuraamiseen sekä hyödyntämiseen. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön muoto voi olla perustutkimusta, soveltavaa tutkimusta tai kehitystyötä (Ammattikorkeakouluasetus 352/2003).

3.1 Tutkimuksellinen opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun tutkimuksellinen opinnäytetyö voidaan toteuttaa käytännön näkökulman sisältävänä teoreettisena tutkielmana. Tutkimuksellinen opinnäytetyö perustuu erikseen hankittuun aineistoon, jota voidaan analysoida laadullisesti tai määrällisesti. (Helakorpi 1999, Hakala 2004.) Tutkimuksellisesta opinnäytetyöstä tulee löytyä perustelut, miksi juuri tietyt oman alan käsitteet ja painotukset on valittu (Vilka & Airaksinen 2003).

3.2 Hankkeistettu opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt toteutetaan usein työelämän kehittämistehtävinä, tuotekehitys tai projektitöinä. Hankkeistetut opinnäytetyöt ovatkin yksi ammattikorkeakoulujen tuloksellisuuskriteeri. (Opetusministeriö ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

AMKOTA käsikirjan mukaan hankkeistetun opinnäytetyön tulee täyttää ainakin yksi seuraavista kriteereistä:

1. Työelämä maksaa joko ammattikorkeakoululle tai opiskelijalle työn tekemisestä ja tästä on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista.
2. Opinnäytetyölle on nimetty ohjaajaksi työelämän edustaja ja tästä on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista.
3. Työyhteisön tarkoituksena on alusta lähtien hyödyntää opinnäytetyön tuloksia omassa toiminnassaan ja tästä on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista.

Työelämähankkeistetuissa opinnäyteissä korostuu opiskelijan itseohjautuvuus, oppimaan oppimisen taidot, sosiaalinen vuorovaikutus sekä työelämänläheisyys. Lisäksi opitaan uuden tiedon tuottamista, teorian ja käytännön integrointia ja ongelman ratkaisutaitoja. Tavoitteena on ymmärtävä oppiminen sekä opitun reflektointi. (Frilander- Paavilainen 2005.)

3.3 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto ammattikorkeakoulun tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisella opinnäytetyöllä tarkoitetaan työelämän kehittämistyötä. Tavoitteena on ammatillisen käytännön työn kehittäminen, järjestäminen, järjeistämisen sekä ohjeistaminen. Toiminnallisen opinnäytetyön voi toteuttaa työstämällä esimerkiksi työelämän kehittämissuunnitelman tai järjestämällä tilaisuuden tai tapahtuman. Työn toteutus voi olla myös tuote, tuotos tai projekti. Opinnäytetyön tuotoksen tulee perustua ammattiteoriaan, tutkimustietoon ja työn tuntemukseen. Toiminnallisen opinnäytetyön raportin tulee sisältää teoreettinen viitekehys ja täyttää tutkimuksellisen viestinnän

vaatimukset. Oleellista on kyetä yhdistämään ammatillinen teoretieto käytäntöön, pohtimaan teoretiedon avulla kriittisesti käytännön ratkaisuja ja kehittämään tämän kautta käytännön työelämää. Toiminnallisuuden ja kokemuksen kautta syntyvä tieto on tärkeää. On tärkeää, että opinnäytetyön aihe motivoi tekijäänsä ja että opiskelijalla on sen kautta mahdollisuus syventää asiantuntemustaan. (Vilka & Airaksinen 2003.)

Toimeksiantajan näkökulmasta toiminnallisen opinnäytetyön aiheen tulisi olla ajankohtainen ja tulevaisuuteen suuntautuva. Tekijöiden tulisikin pohtia työn huomioarvoa kohderyhmälle. Toiminnalliselle opinnäytetyölle asettuja tavoitteita ovat muun muassa johdonmukaisuus, selkeys, tuotteen informatiivisuus ja sopivuus sekä käytettävyys kohderyhmässä. Innovatiiviset oivallukset vaativat niiden viemistä käytännön toimintaan ollakseen innovaatioita. Toiminnallisen opinnäytetyön idean ja tavoitteiden asettaminen arvioinnin tulisi tapahtua reflektoiden ja kriittisesti argumentoiden. Toimintatapojen tulee olla toimivia tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnallisen opinnäytetyön voi toteuttaa myös tutkivalla asenteella. (Vilka & Airaksinen 2003.)

3.4 Opinnäyteprosessi

Opinnäytetyön prosessi on ammattikorkeakoulussa jaoteltavissa neljään vaiheeseen. Ideavaiheessa perustellaan ja kuvataan työn lähtökohta ja tuodaan esille opinnäytetyön tarve ammatin kannalta. Samalla aloitetaan yhteistyö toimeksiantajan eli työelämäyhdysenkilön ja ohjaajan kanssa. Ideavaiheen jälkeen opinnäyteprosessi etenee suunnitelmavaiheeseen, jonka aikana sitoudutaan työhön ja laaditaan työsuunnitelma. Opinnäytetyötä varten kerätään tutkimuksellista tietoa. Työsuunnitelmassa tulee näkyä luovat ratkaisut, kriittinen tiedonhankinta ja kirjoitettu asiateksti. Hyväksytty suunnitelmavaihe on edellytys siirtymiselle toteuttamisvaiheeseen, jossa toteutetaan suunniteltu työ. Toteuttamisvaiheessa kehitetään omaa alaa soveltamalla tutkittua tietoa kriittisesti. Opinnäyteprosessi loppuu opinnäytetyön raportointiin ja kypsyysnäytteeseen. (Hakala 2004.)

Opinnäyteprosessin tulee olla suunnitelmallinen tavoitteisiin etenevä, pohtiva, kantaa ottava, hyödyllinen ja analyttinen. Sen tulee osoittaa tiedonhankintataitoja ja lähdekirjittämistä. Hyvä opinnäytetyö on innovatiivinen, idearikas, ennakkoluuloton ja

omaperäinen. Se on käytännönläheinen ja yhteydessä työelämään, osoittaa itsenäistä ajattelua, asiantuntijuutta ja on toiminnan kannalta tuloksekas. Opinnäytetyö on henkilökohtainen oppimisprosessi, jossa päävastuu etenemisestä on opiskelijalla itsellään. Usein opinnäyteprosessi etenee kuitenkin opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan yhteistyönä. (Hakala 2004.)

Opinnäytetyön aiheen valinta tapahtuu terveysalalla yleensä hoitotyön käytännön työn aihepiiristä, jolloin ne edesauttavat hoitotyön kehittämistä ja opiskelijan ammatillista kasvua (Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005). On suositeltavaa, että opinnäytetyö tehdään ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehityshankkeessa tai osana muuta laajempaa kokonaisuutta. Myös opiskelijan työelämäkokemus voi kohdistaa aihetta työelämän konkreettisiin kysymyksiin. Opiskelijaa kiinnostava ja työelämänkehittämistarpeista lähtevä aihe palvelee opinnäytetyöntekijää, työelämää ja ammattikorkeakoulua. Usein opinnäyteöiden aiheet tulevat ammattikorkeakoulun ja työelämän välisistä yhteistyöhankkeista, jotka ovat kontekstisidonnaisia ja joiden tavoitteena on rajatun kohteen kehittäminen. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Laadukas opinnäytetyö on aiheeltaan ja taustaltaan riittävästi perusteltu, ajankohtainen ja tärkeä. Aiheen rajaus tulee olla mielellään suppea ja syvälinen kuin laaja ja pinnallinen. Kehittämiskohteen aihe tulisi rajata ja muotilla siten, että se tukee opiskelijan laadukasta oppimista ja kompetenssitavoitteita. (Rissanen 2003, Hakala 2004.) Kapborg & Berterö (2002) tutkimuksen mukaan sairaanhoidon opiskelijoiden opinnäytetöiden aihe katsottiin olevan kaikissa opinnäyteöissä tarkoituksenmukainen ja suurimmassa osassa opinnäyteöistä työn tarkoitus ja yhteys tutkimukseen oli esitetty selkeästi (N=13).

Opinnäytetyön ohjaus kuuluu yhtenä osana ammattikorkeakoulun tarjoamaan opintojen kokonaisuohjausprosessiin ja se tulee kytkeä luonnolliseksi osaksi muiden ammattiaineiden ohjausta (Vuorinen & Karjalainen & Talvi & Uusi-Rauva 2005, Vesterinen 2005). Ammattikorkeakoulun ohjaksella on tärkeä rooli siinä, kuinka työelämäkontekstista nousevia aiheita voidaan rajata ja muotoilla mielekkäiksi tutkimusongelmiksi, niin että ne tukevat opiskelijan oppimista, työelämän tavoitteita ja ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaa (Rissanen 2003). Opinnäytetyön ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan ammatillista kehittymistä ja itsenäistä oppimisprosessia. Opinnäytetyön tekijän,

ohjaavan opettajan ja mahdollisen työelämäohjaajan tulee kaikkien sitoutua ohjausprosessiin, laatia yhteiset pelisäännöt ja valmistautua ohjaustilanteisiin. Työelämässä tapahtuvat ohjauskeskustelut tukevat aiheiden kontekstisidonnaisuutta, avoimuutta ja ohjauksen työnjakoa. (Vesterinen 2005, Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Yhteistyön puute vaikuttaa ohjauksen kokonaisuuteen, linjakuuteen ja informaation kulkuun. Vähäinen yhteistyö vaikuttaa yhteisten tavoitteiden ja arviointikriteerien puutteeseen ja sitä kautta opiskelijan oppimiseen. Opinnäyteprosessin toimijaosapuolet toivovat jaettua ohjauksellista asiantuntijuutta ja henkilökohtaisia tapaamisia. (Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005.)

Tutkimusten mukaan terveysalan opiskelijat työskentelevät ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisissä projekteissa itseohjautuvasti ja selviytyvät projektien muuttuvissa olosuhteissa tuen avulla. Ohjauksen haasteita ovat interventiodien kehittäminen, ohjauksen tarkoituksenmukainen saatavuus ja opiskelijan yksilöllisten ohjaustarpeiden tunnistaminen. (Kaaresvirta 2004.) Tiivistyöelämäyhteistyö edistää terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjauksessa asiantuntijuuden kehittymistä. Työelämän toivotaan osallistuvan opinnäytetyön ohjaukseen ja ohjausprosessia tulisi kehittää tiiviiksi, kaikkien osapuolten yhteistyöksi. (Kauppi 2000, Vesterinen 2005.) Laitisen (2006) mukaan hoitotyön työelämäedustajat kokevat antaneensa opiskelijoille konkreettista apua opinnäyteprosessissa, mikä edistää oppimista ja opinnäytetyön etenemistä. Opiskelijat pitävät merkittävänä työelämäohjaajan asiantuntijaroolia opinnäytetyön ohjauksessa. Opettajan ohjaus koetaan teknisenä tukena ja painottuvan arviointiin. Työelämäohjaajat painottavat tavoitteidensa toteutumista, yhteistoiminnallista ohjausta ja opiskelijan omaa vastuuta.

Opinnäytetyön raportoinnissa on useita vaihtoehtoisia rakenteellisia malleja, joita voidaan soveltaa työn toteuttamistavan mukaan. Olennaista on kirjoittaa näkyviin työn tietoperusta ja laatia tekstiin oppimista osoittava ja lukijaa palveleva arviointi- ja pohdintaosio. Kirjoittaessaan opiskelija perustelee ratkaisunsa, dokumentoi osaamisensa ja kartuttaa ammattialansa tieto- ja taitovarantoa. Tietoperusta mahdollistaa otteen asiantuntijatehtävään ja sen myötä tuotetaan perusteltuja sekä laadukkaita ratkaisuja. Raportoinnissa tulisi näkyä analyttinen ja kriittinen ote asiantuntijatehtävään. Työelämää

kiinnostaa erityisesti tulosten yhteenveto ja konkreettiset toimenpide- ja kehittämisehdotukset. Suositusten mukaan opinnäytetyön raportoinnissa tulee olla: 1. taustaosa, jossa esitellään käytännön ongelman kehittämisen tarve, 2. selosteosa, jossa kuvataan opinnäytetyön prosessia, käytetyt työmenetelmät, tietoperusta, empiria ja tulokset, 3. arviointi ja pohdintaosio, jossa keskeistä on tavoitteiden saavuttamisen arviointi sekä jatkotutkimusehdotukset ja 4. täydennysosa, jossa esitetään lähteet ja liitteet. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

Ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden tuloksia tulee julkaisujen ja raportoinnin kautta levittää ammattikorkeakoulun sisällä sekä edelleen yhteistyökumppaneiden ja työelämän hyödynnettäväksi (Opetusministeriö 2004). Suositusten mukaan opinnäyteöiden tiivistelmille tulisi perustaa kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteinen tietokanta opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja kehittäjien käytettäväksi sekä työelämässä että ammattikorkeakoulussa. Tiivistelmätietokanta lisäisi opinnäyteöiden tunnettuutta ja hyödynnettävyyttä työelämässä ja se toimisi myös keskeisenä kanavana kehitettäessä ammattikorkeakoulun ja työyhteisön asiantuntijaviestintää. Tiivistelmätietokannan tavoitteena on yhteistoiminnallisuus, helppo saatavuus, viestivyys, silmäiltävyys ja yhteistyö asiantuntijoiden kesken. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

Opinnäytetyön arviointiin vaikuttavat tekijät tulee olla opinnäytetyötä tekevän tiedossa heti opinnäytetyöprosessin alusta lähtien. Opiskelijan tulee tietää arvioinnin periaatteet, arviointikriteerit ja arviointimenettely. (Vesterinen 2005, Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Opinnäytetyön arvioinnin tulee olla kehittävää ja näyttöön perustuvaa. Opinnäytetöiden arviointikriteerit ja arvioijien määrä vaihtelevat eri ammattikorkeakoulujen ja koulutusalojen mukaan, mutta yhteistä arvioinnissa on, että se suoritetaan yleisellä asteikolla yhdestä viiteen. Arvioinnissa voidaan hyödyntää opinnäytetyön tekijän, vertaisarvioijan ja työelämäohjaajan sannallista lausuntoa. Opinnäyteprosessia arvioitaessa voidaan hyödyntää myös opiskelijan prosessin aikana keräämiä dokumentteja. Jos opinnäytetyö on tehty isommalla kokoonpanolla kuin yksilötyönä, tulisi jokaisen opiskelijan saada henkilökohtainen arviointi. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Laadukas opinnäytetyön arviointi tapahtuu

ammattikorkeakoulun ja työelämän välisenä yhteistyönä. Yhteinen palautejärjestelmä lisää oppimisympäristön avoimuutta. (Vesterinen 2005.) Useat ammattikorkeakoulut ottavat oppinnäytetyön arvioinnissa huomioon valmiin lopputuloksen sekä koko prosessin (Hakala 2004).

3.5 Oppiminen työelämälähtöisessä oppinnäytetyössä

Työelämäyhteistyössä toteutettu oppinnäytetyö merkitsee koulun ja työympäristön oppimisen yhdistämistä. Työympäristössä korostuu oppimisen tavoitteiden määrittely aidoiksi työhön liittyviksi kehittämissuunnitelmiin ja työhön liittyvä ohjaus. Kouluissa oppiminen on pitkälti yksilökeskeinen prosessi, kun taas työssä oppiminen tapahtuu jaetussa kontekstissa. (Guile & Griffiths 2001.) Työelämälähtöisessä oppimisprosessissa opiskelijalta vaaditaan metakognitiivisia taitoja, asioiden kokonaisvaltaista hahmottamista, syvällistä asioihin perehtymistä, kriittisyyttä, reflektointitaitoja ja kykyä oppia kokemuksistaan. Työelämän tutkiminen ja työelämässä oppiminen korostaa käytännön ratkaisujen tuottamista reflektoinnin, käsitteellistämisen ja kommunikoinnin kautta. (Guile & Griffiths 2001, Rissanen 2003.) Tavoitteena on, että oppija pystyy toteuttamaan ja suunnittelemaan omaa oppimistaan itsenäisesti ja itseohjautuvasti (Rauste-von Wright & von Wright 1995, Guile & Griffiths 2001, Tynjälä 2002, Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005).

Ammattikorkeakoulun työelämälähtöisen oppinnäytetyön tekemisessä tavoitteena on oppia ammatillista erikoisosaamista, koulutusohjelmakohtaista tietoa ja yleisiä työelämävalmiuksia. Sen avulla opitaan tunnistamaan ammatillisen tehtäväalueen keskeisiä ongelmakokonaisuuksia ja niiden ratkaisuvaihtoehtoja. Oppinnäytetyön kautta opiskelija osoittaa taitonsa käytännön asiantuntijatehtävässä. Oppinnäytetyössä opitaan aihekohtaista tietoa, työelämätaitoja, työelämän kehittämisvaatimuksia ja työtapoja, tiedon soveltamista, yrityksestä oppimista, käytännön ja teorian integroimista, työelämän edellyttämiä tieto- ja viestintätekniisiä taitoja sekä toimimaan eettisten ohjeiden mukaan. (Rissanen 2001, 2003, Frilander-Paavilainen 2005, Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

Tutkimusten mukaan oppinnäytetyö voi olla kaikkine vaiheineen oppimiskokemus opiskelijalle, ohjaajalle ja koko työyhteisölle, mikäli osapuolet panostavat opitun

reflektointiin, keskusteluun ja kokemusten vaihtoon. On tärkeää, että opiskelijan, ammattikorkeakoulun sekä työelämän tavoitteet sovitetaan toisiinsa. Oppimista edistää tiedon siirron avoimuus, keskustelut ja usko siihen, että tietoa jakamalla osaamista voidaan kehittää. Ammatillinen reflektio on työelämälähtöisen oppimisen ydin. Oppimisessa korostuu yksilöllisen oppimisen lisäksi sosiaalinen vuorovaikutus ja yhteistoiminnan tarkeys. Yksilöllistä asiantuntijuutta ovat itseohjautuvuus, ongelmanratkaisukyky, metataidot ja itseilmaisu. Yhteisöllistä asiantuntijuutta katsotaan olevan työelämää uudistavat taidot sekä yhteistyötaidot. (Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005.) Työelämäohjaajat pitävät tärkeänä, että opinnäyteprosessissa opitaan tietoperustan, loogisten kokonaisuuksien, kriittisyyden ja itsenäisen ajattelun kehittymistä. Opettajat pitivät tärkeänä, että opiskelijat oppivat oppimismenetelmiä sekä opinnäyteprosessia. Kaikki opinnäyteprosessin osapuolet pitivät tärkeänä toimivaa yhteistyötä asiantuntijuuden jakajana. (Frilander-Paavilainen 2000, 2005)

Opiskelijat kokevat oppineensa työelämälähtöisessä opinnäytetyössä hallitsemaan tutkimusprojektia itsenäisesti, ajankäytön hallintaa, työn organisointia, tiedonhallintataitoja, kommunikointitaitoja, päätöksentekokykyä, asioita uusista aihealueista ja käsitteellistämään käytännön toimintaa. Opinnäyteprosessi koetaan konstruoivaksi oppimisprosessiksi, jossa opitaan asioiden tulkintaa, ongelmanratkaisukykyä, kriittisyyttä ja uuden luomista. (Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2000, 2005.) Työelämänedustajat kokevat oppineensa opinnäytetyön ohjausprosessista ja saaneensa uusia näkemyksiä sekä ajatuksia työhönsä (Rissanen 2001, Rissanen 2003, Laitinen 2006). Laitisen (2006) mukaan terveysalan opinnäytetyön työelämäyhdysenkilöt kokevat oppineensa pääsääntöisesti kohtalaisesti tai vähän ohjattaessa opiskelijoiden opinnäytetöitä. Työelämäohjaajat ja työyhteisö oppivat eniten opinnäytetyön prosessissa tutkittavien ja kehitettävien asioiden tunnistamista, työnsä kehittämisen arvostamista sekä opinnäytetöistä opittuja asioiden soveltamista osaksi toimintaansa. Vähiten työelämäyhdysenkilöt kokivat oppineensa tutkimusmenetelmistä, tiedon hankinnasta ja opinnäytetyön prosessista.

4. OPINNÄYTETYÖN TYÖELÄMÄYHTEYS

4.1 Työelämälähtöisyys

Työelämälähtöisyyden käsitettä voidaan tarkastella kolmesta näkökulmasta painottuen opinnäytetyön kontekstiin, metodiin ja tiedon luonteeseen. Työelämälähtöisyydellä tarkoitetaan monien menetelmien hyödyntämisen korostamista, asiantuntijaosaamisen sekä asiantuntijatiedon jakamista. Keskeistä on kehittää asiantuntijatyötä ongelmanratkaisuprosessien ja reflektiivisen ajattelun kautta. (Rissanen 2003.)

Työtä ja ammatteja ei voi kehittää pelkän abstraktin tiedon varassa vaan tarvitaan konkreettisen ja abstraktin tiedon yhdistävää oppimisen metodologiaa. Ammattialan asiantuntijuuden ja työn kehittämistä on tullut ammattikorkeakoulutuksen keskeinen elementti. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä kehittämiskohteena on tiedon lisäksi toiminta ja toimintakäytännöt. Prosessiin kuuluu ammatin perustiedot, teoria, metodit ja ammatin tutkiminen. (Manka 1999, Ojala 2002.) Työelämälähtöisen opinnäytetyön lähtökohdista ovat ammattien ilmiöt ja työelämä. Tämä merkitsee tutkimus- ja kehittämiskontekstin luonteen ja piirteiden tunnistamista, tutkimusympäristöön sopivien menetelmien valintaa sekä työelämän tietämyksen tuntemusta ja hallintaa. (Hakkarainen 1991.) Ammatillisen tiedon perustana on toiminnallinen ja käsitteellinen tietämys, jolloin ammatin tietoperusta syntyy praktisen tiedon ja käsitteellisen tiedon vuoropuheluna (Järvinen & Koivisto & Poikela 2000).

Työelämälähtöinen opinnäytetyö soveltuu hyvin ammattikorkeakoulun opinnäytetyön profiiliksi ja se kehittää ammattitaitoa laaja-alaisesti. Opiskelija, ammattikorkeakoulu ja työelämä tuottavat ja siirtävät toimintamalleja, kokemuksia, asiantuntijuutta sekä osaamista toisilleen. On ratkaistava, mistä peruslähtökohdista opinnäytetyö tehdään ja miten työelämän odotukset sekä opiskelijan oppimistavoitteet sovitetaan toisiinsa. Ammattikorkeakoulun ja työelämän on molempien tarkoitus hyötyä opinnäytetyöhön liittyvästä tutkimus- ja kehittämistyöstä. (Helakorpi 1999, Rissanen 2003.) Työelämän edustajat ovat kiinnostuneita käytännön ratkaisuista, uusista kehittämisideoista ja kehittämiskokeiluista sekä tuloksiin perustuvista johtopäätöksistä (Helakorpi 1999, Poikela

& Poikela 1999, Kauppi 2000, Rissanen 2003, Below & Lakovaara 2005, Viitala 2005, Laitinen 2006, Pohjola 2008).

Terveysalalla työelämälähtöinen opinnäytetyö palvelee sekä työelämää että opiskelijaa. Opinnäyteprosessin aikana opiskelija luo kontakteja työelämään ja työelämä saa arvokasta tietoa toiminnastaan. (Salmi 2000, Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005, Heinonen 2006, Laitinen 2006, Pohjola 2008.) Työelämälähtöinen opinnäyteprosessi toimii teorian ja käytännön kuilun yhdistäjänä ja tuottaa työelämään sovellettavaa tietoa (Manka 1999, Kauppi 2000, Ojala 2002, Rissanen 2003).

4.2 Työelämäyhteistyö

Työelämäyhteistyöllä tarkoitetaan, että opiskelija, ammattikorkeakoulun ohjaaja sekä työn toimeksiantaja tekevät kolmikantayhteistyötä. Tämän tulisi auttaa kaikkia osapuolia ymmärtämään opinnäytetyön tavoitteet ja kunkin toimijan roolin. Parhaimmillaan kolmikantayhteistyö muodostuu sellaiseksi, että työelämän asiantuntijatieto- ja taitovaatimukset muodostavat perustan ammattikorkeakoulun työelämälähtöiselle opinnäytetyölle. Opiskelijalla on tilaisuus kehittää ja tutkia uusia työelämää lähellä olevia ratkaisuja, toimintamalleja, palveluja tai tuotteita sekä samalla kehittää asiantuntijaosaamistaan. Opinnäytetöiden painoarvo tulisi olla tulosten esille tuomisessa, tulosten pohdinnassa ja sovelluksien arvioinnissa siten, että opinnäytetöiden käytännönläheisyys ja käyttöönotto toteutuisivat. (Rissanen 2005.)

Vesterisen (2005) mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyön tulee opinnäyteprosessissa olla tiivis ja vuorovaikutteinen, koska koulutusjärjestelmä ja työelämä edistävät yhdessä alueellista työelämän kehittämistä ja samalla kehittävät koulutusjärjestelmää. Innovatiivisen pohdinnan kautta edistetään yhteisiä hankkeita. Yhteistyöllä tavoitellaan asiantuntijarajoja ylittävää kehittämistä. Yhteistyötapaamiset mahdollistavat opettajan tutustumisen työelämäkontekstiin ja sen toimintaan. Tiiviit työelämäsuhteet merkitsevät ammattikorkeakoululle myös markkinointia. Ammattikorkeakoulua ja erityisesti opinnäytetyön mahdollisuuksia tulisi esitellä työelämän edustajille aktiivisesti erilaisin interventioin. Työelämän edustajat toivovat käytäntöön

perustettavaksi opinnäyteöiden tietopankkia laajentamaan oppimisympäristöä ja verkostoitumista organisaatioiden välillä.

Työelämäyhteistyöllä tavoitellaan yhteistä oppimista ja toiminnan muutosta. Perusajatuksena on, että opinnäyteprosessi ja siinä tapahtuva yhteistyö- ja ohjaussuhde perustuvat opiskelijan, opettajan ja työelämäohjaajan keskusteluun, erilaisten toimintakulttuurien yhteensovittamiseen, toistensa asiantuntemuksen hyödyntämiseen ja tasavertaiseen osallistumiseen. Yhteisten tavoitteiden ja vähäisen työelämäyhteistyön, sekä opettajien puutteellisen työelämäntuntemuksen katsottiin heikentävän oppimista ja opinnäytetyön ohjausta. (Frilander-Paavilainen 2005.)

Tutkimusten mukaan työelämän edustajat odottavat ammattikorkeakoulujen opettajilta nykyistä näkyvämpää ja tiiviimpää yhteistyötä sekä rohkeampia avauksia ammattikorkeakoulujen toimialojen ja työelämän välisiin kehittämishankkeisiin (Marttila, Kautonen, Niemonen & Von Bell 2004, Below & Lakovaara 2005, Isohanni & Toljamo 2005). Kaupin (2000) mukaan työelämäyhteistyön todettiin toteutuvan melko hyvin terveystalan ammattikorkeakoulun työelämälähtöisessä opinnäytetyössä. Opettajien mukaan opinnäytetyöt lisäävät yhteistyötä työelämän ja koulutuksen välillä ja että yhteys on kiinteämpi nykyisen ammattikorkeakoulutuksen kuin opistoasteisen koulutuksen aikana.

4.3 Opinnäytetöiden hyödyntäminen hoitotyössä

Terveystalan opinnäytetoiminnassa olennaisia elementtejä ovat työelämän ja ammatillisuuden kehittyminen, tutkitun tiedon käyttö, kriittisyys ja tutkiva työote. Käytännön työlle haetaan perusteluja ja työkäytännöt tarvitsevat tutkimusta kehittyäkseen. Tutkimukselliset ja kehittävät opinnäytetyöt ovat hoitotyön kehittämistä. Tieteellisyyden ja käytännöllisyyden tulee täydentää toisiaan. Hoitotyössä on ollut ongelmana koulutuksen ja työelämän eriytyminen ja opinnäyteöiden toivotaankin kaventavan tätä kuilua. (Kauppi 2000.) Opinnäytetyön yksi perusedellytys on sen hyödynnettävyys hoitotyössä, sillä niiden kautta odotetaan kehitettävän hoitotyön toimintoja (Laitinen 2006).

Laitisen (2006) mukaan terveystalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä hyödynnetään käytännössä heikosti, vaikka hyödynnettävyyttä pidetään tärkeänä ja niiden toivotaan

kehittävän käytänteitä. Hyödyllisimmiksi opinnäytetöiksi koettiin tutkimusluontoiset kartoitukset, työ- ja hoitomenetelmien kehittäminen sekä materiaali, jota voidaan hyödyntää potilas-, asiakas- ja omaisopetuksessa. Myös koulutusmateriaalin tuottaminen henkilökunnalle koettiin tarpeellisena. Terveysalan työelämä hyötyy käytännöllisistä hankkeista, työelämälähtöisistä aihevalinnoista ja tiiviistä yhteistyöstä toimijoiden kanssa.

Tutkimusten mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden käyttöä ja hyödyntämistä käytännön kehittämisessä edistää käytännönläheinen aihe, opinnäytetöiden hyvä saatavuus sekä toimiva yhteistyö opiskelijan, oppilaitoksen ja työelämän välillä. (Salmi 2000, Heinonen 2006, Laitinen 2006, Pohjola 2008.) Hoitotyön työelämäedustajat pitävät tärkeänä, että opinnäytetyön tuloksista keskustellaan työyhteisössä ja että tulokset olisivat sovellettavia. Opinnäyteiden tulokset tulisi esittää työyhteisössä esimerkiksi osastotunneilla. Esimiesten ja organisaation tuki sekä resurssien varaaminen opinnäytetöiden lukemiseen edistävät niiden hyödyntämistä. (Laitinen 2006, Pohjola 2008.) Opinnäytetöiden tuloksiin luotettiin ja niitä pidettiin hyödyllisenä hoitotyön kehittämisessä, mutta esimiehet eivät kannustaneet riittävästi niiden käyttöön, vaikkakin arvostivat niitä. Opinnäytetyön käytön esteenä saattoi olla itse opinnäytetyö, jos aihe on liian kaukana käytännön hoitotyöstä, liian teoreettinen työhön sovellettavaksi ja opinnäytetyössä toistettiin vanhoja asioita. Opinnäytetöiden hyödyntämistä edistettäisiin lisäämällä yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja työelämän välillä. Terveystieteiden henkilöstön tietoisuutta tutkitun tiedon ja opinnäytetöiden saatavuudesta tulisi myös lisätä. (Pohjola 2008.)

Tutkimustietoa on osattava hakea, lukea ja arvioida. Jo opiskeluvaiheessa on tärkeää oppia tiedon hakuun, käyttöön ja hyödyntämiseen liittyviä taitoja. (Leino-Kilpi 2001.) Terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetyön tekeminen on tehokas tapa saada opiskelijat käyttämään tutkittua tietoa ja samalla kehittää kriittisten ajattelun taitoja. Opiskelijat arvioivat, että opinnäyteprosessin aikana tutkitun tiedon käyttötaidot kehittyivät. (Mattila ym. 2005.)

5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tämän tutkimuksen tarkoitus on kuvata, miten työelämäyhteys ilmenee terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetoimintaa voidaan edelleen kehittää. Tutkimustehtävä on kuvata työelämäyhteyden ilmenemistä terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä.

6. TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Tutkimusaineiston keruu

Tutkimuksen kohderyhmällä tarkoitetaan sitä joukkoa tutkittavia, jotka täyttävät tutkimuksen mukaan ottamisen kriteerit. Otoksella tarkoitetaan sitä joukkoa kohderyhmästä, jotka valitaan varsinaiseen tutkimukseen. Harkinnanvarainen otos perustuu joukkoon tutkittavia, joiden oletetaan omaavan tutkimuksen kannalta oleellista tietoa. (Burns & Grove 2005.)

Tutkimusaineistoksi kerättiin erään terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden vuonna 2008 valmistuneita opinnäytetöitä. Aineiston keruun ensimmäisessä vaiheessa käytiin läpi kohdeammattikorkeakoulun kirjastossa hoitotyön opiskelijoiden 2008 valmistuneet opinnäytetyöt aakkosjärjestyksessä. Näistä valittiin aineiston keruun seuraavaan vaiheeseen otsikon ja tiivistelmä sivun perusteella ne opinnäytetyöt, jotka olivat toteutettu yhteydessä hoitotyön työelämän kanssa.

Näistä työelämäyhteistyössä tehdyistä opinnäytetöistä luettiin läpi opinnäytetöiden tiivistelmä sivut, joiden perusteella valittiin aineiston keruun seuraavaan vaiheeseen ne opinnäytetyöt, joiden tiivistelmissä tuli esiin vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: 1. opinnäytetyö on osa terveysalan ammattikorkeakoulun ja hoitotyön työelämän välistä yhteistyöhanketta, 2. opinnäytetyön tavoitteena on käytännön hoitotyön kehittäminen 3. opinnäytetyö on hyödynnettävissä hoitotyöhön ja 4. opinnäytetyön kautta viedään tutkittua tietoa käytäntöön. Nämä opinnäytetyön työelämäyhteyttä kuvaavat kriteerit otettiin tutkijan tekemästä pilottitutkimuksesta, joka suoritettiin syksyllä 2008 analysoimalla kolme hoitotyön opiskelijan opinnäytetöitä. Valintakriteerien perustuminen tiivistelmien

informaatioon nojaa opetusministeriön 2006 suositukseen ”opinnäytetyön laadun tekijät ammattikorkeakoulussa”, jonka mukaan tiivistelmäosion tulee sisältää kuvaus työn tavoitteesta, ongelmasta, työelämäyhteydestä, opinnäytetyön toteutuksesta sekä tuloksista ja johtopäätöksistä (Opetusministeriö 2006 & Oulun seudun ammattikorkeakoulu).

Tämän seulonnan jälkeen valintakriteerit täyttävistä opinnäytetöistä valittiin tutkijan harkinnan mukaan 18 opinnäytetyötä pro gradu tutkielman aineistoksi. Tutkijan harkinta perustui siihen, että kyseisen opinnäytetyön katsottiin sisältävän monipuolisesti ilmauksia työelämäyhteydestä ja että kaikkien opintolinjojen; sairaanhoitajaopiskelijoiden, terveydenhoitajaopiskelijoiden ja kättilötyöopiskelijoiden opinnäytetöitä otettiin mukaan tutkimukseen. Tämän otoksen (N=18) analyysin jälkeen aineiston todettiin olevan riittävä, sillä opinnäytetöiden ilmaukset työelämäyhteydestä alkoivat kertaantua eli aineisto satureitui. Tutkimusaineisto oli noin 15% :a kohdeammattikorkeakoulun vuonna 2008 valmistuneista hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöistä.

6.2 Tutkimusaineiston kuvaus

Tutkimuksen kohderyhmä oli terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetyöt. Tutkimusaineisto koostui erään terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden vuonna 2008 valmistuneista opinnäytetöistä (N=18). Opinnäytetyöt ovat tutkimusaineistona valmista aineistoa. Valmiiden aineistojen käytöllä tutkija säästää voimavaroja varsinaiseen analysointiin ja tulkinnalliseen työhön. Tutkittavaa ilmiötä on usein mielekästä tarkastella valmiista aineistoista käsin, kuin kerätä aineisto itse. (Eskola-Suoranta 1998.)

Analysoiduista opinnäytetöistä (N=18) 10 oli sairaanhoidon opiskelijan, 5 terveydenhoitotyön opiskelijan ja 3 kättilötyön opiskelijan tekemää opinnäytetyötä. Sivumäärät opinnäytetöissä vaihtelivat 12:sta 52:en sivuun ja lisänä olivat liitteet. Opinnäytetöiden tekijämäärä vaihteli 1:sta 4:än tekijään. Kaikki opinnäytetyöt olivat toiminnallisia opinnäytetöitä muodostuen teoriaosasta ja toiminnallisesta osasta eli itse opinnäytetyön tuotoksen tekemisestä. Opinnäytetöissä oli tehty tiedonhakuja, etsitty tutkimustuloksia ja teoretietoa opinnäytetyön tuotoksen ja toiminnallisen osuuden teoriaperustaksi. Opinnäytetöissä oli hyödynnetty kotimaisia ja ulkomaisia

tutkimusartikkeleita. Opinnäytetöissä, joissa oli kartoitettu kokemuksia, tiedonkeruumenetelmänä oli käytetty kyselyjä ja haastatteluja. Analyysimeteleinä käytettiin sisällön analyysiä ja tilastollisia perusanalyysijä (esimerkiksi prosenttiosuuksia ja frekvenssejä).

Tässä tutkimuksessa hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöistä analysoitiin tiivistelmä, johdanto ja pohdinta sekä muut osiot, jotka sisälsivät työelämäyhteyttä kuvaavia ilmauksia. Varsinaisen analysoinnin ulkopuolelle jätettiin ainoastaan teoriaosuus ja liitteet. Opinnäytetöiden teoriaosuus ja lähdeluettelot katsottiin kuitenkin läpi kartoittaen, onko opinnäytetyön teoriaosuudessa ja tietoperustassa hyödynnetty tutkimustuloksia ja aihetta käsittelevää alan teoriatietoa.

Opinnäytetöiden rakennemallit olivat monimuotoisia riippuen opinnäytetöiden toteutusmuodosta, mikä tukee valtakunnallisten ”opinnäytetyön laatusuosituksen” todentumista koskien opinnäytetöiden monimuotoisia rakennemalleja. Suositusten mukaan useiden opinnäytetöiden rakennemallien esitleminen ja toteuttaminen vahvistavat ja tukevat monimuotoisten opinnäytetöiden toteuttamista. Opinnäytetöissä tulisi olla taustaosa, selosteosa, arviointiosa, pohdintaosa ja täydennysosa. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Kaikissa tutkimusaineiston opinnäytetöissä oli kirjoitettuna tiivistelmä, johdanto, teoreettinen viitekehys, tulokset ja pohdinta. Työn tavoite ja tarkoitus oli esitelty tiivistelmässä, johdannossa tai omana osionaan. Toteutusmuodosta riippuen opinnäytetöissä oli raportoitu erillisinä kappaleina myös työn lähtökohtia, keskeisiä käsitteitä, tiedonhaun prosessia, opinnäytetyön suunnittelua, työtapoja ja menetelmiä, prosessin etenemistä, tuotoksen toteuttamisen kuvausta sekä sen arviointia ja johtopäätöksiä. Kaikissa töissä oli esitelty myös käytännönläheisiä jatkotutkimusehdotuksia.

6.3 Tutkimusaineiston analysointi

Laadullisen kuvailevan tutkimuksen avulla voidaan tuottaa tietoa, miten erilaiset ominaisuudet ilmenevät tutkittavassa joukossa (Burns & Grove 2005). Laadullisella tutkimuksella ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin eikä käsitteiden operationaalistamiseen. Laadullisella tutkimuksella pyritään ilmiön käsitteelliseen ymmärtämiseen, kuvaamaan

jotain tapahtumaa tai toimintaa ja antamaan ilmiöstä teoreettisesti mielekäs tulkinta. Tutkimalla yksittäistapauksia kyllin tarkasti, saadaan esiin se mikä ilmiössä on merkittävää. Laadullisessa tutkimuksessa tarvitaan kahdenlaista teoriaa; taustateoriaa, jota vasten aineistoa tarkastellaan sekä tulkintateoriaa, joka ohjaa tutkijan valintoja eli sitä, mitä hän aineistosta etsii. Laadullisessa tutkimuksessa tulkinnat on pitkälti teorian ja empirian vuoropuhelua. Teoria toimii välineenä, jonka avulla rakennetaan tulkintoja ja jonka avulla tulkintoja esitetään tieteellisessä muodossa. Teoriasta on myös hyötyä pohdittaessa aineiston yleistettävyyttä ja edustavuutta. Laadullisen tutkimuksen ongelmallisoin vaihe on yleensä tulkintojen tekeminen. Tulkintojen osuvuus ja hedelmällisyys ovat kiinni tutkijan oivalluskyvystä ja tieteellisestä mielikuvituksesta. Analyysin aikana raakamateriaalista erotellaan tutkimusongelman kannalta oleellinen aines. Vasta luokittelun jälkeen, aineistosta tehdään tulkintoja. (Eskola & Suoranta 1998.)

Sisällön analyysi on tapa järjestää, kuvailla tai kvantifioida tutkittavaa ilmiötä. Sisällön analyysin keinoin aineistoa tiivistetään siten, että tutkittava ilmiö voidaan kuvailla lyhyesti ja mahdollisimman yleistettävästi. Sen avulla dokumentteja analysoidaan systemaattisesti ja objektiivisesti. Dokumenttien sisältöä kuvataan tai selitetään sellaisenaan. Sisällön analyysin keinoin aineistosta erotellaan samanlaisuudet ja erilaisuudet. Sisällön analyysillä pyritään aineiston tiivistämiseen niin, että sen ydinsisältö säilyy. Sisältö muokataan eli abstrahoidaan käsitteelliseen muotoon; koodeihin, luokkiin ja teemoihin. Aineiston luokkien tulee olla yksiselitteisiä ja toistensa poissulkevia. Sisällön analyysi voidaan suorittaa joko aineistolähtöisesti induktiivisella otteella tai deduktiivisesti, käyttäen aineiston luokittelussa hyväksi jotain aikaisempaa käsitejärjestelmää, johon koodit sijoitetaan. (Catanzaro 1988, Weber 1990, Burnard 1996, Gavannagh 1997, Granaheim & Lundman 2004, Burns & Grove 2005.) Aineistolähtöinen induktiivinen sisällön analyysi on yleensä kolmivaiheinen prosessi, joka muodostuu aineiston pelkistämisestä, aineiston ryhmittelystä ja aineiston abstrahoinnista. Analyysin tuloksena raportoidaan muodostetut kategoriat ja niiden sisällöt eli mitä kategorioilla tarkoitetaan. Analyysin ensimmäinen askel on analyysiyksikön muodostaminen. Analyysiyksikkö on yleensä sana, sanayhdistelmä, lausuma tai vaikkapa ajatuskokonaisuus riippuen tutkimustehtävästä. (Burns & Grove 2005.)

Tässä tutkimuksessa analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä jokaisesta opinnäytetyöstä tiivistelmä, johdanto ja pohdinta sekä muut osiot, jotka sisälsivät työelämäyhteyttä kuvaavia ilmauksia. Tutkimustehtävänä oli kuvata, miten työelämäyhteys ilmenee terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä. Kerätyn aineiston katsottiin olevan riittävää, kun samat asiat alkoivat kertaantua analyysissä eli aineisto saturoitui.

Tutkimusaineiston induktiivinen sisällön analyysi alkoi opinnäytetöiden lukemisella. Analyysiyksiköksi valittiin opiskelijoiden kirjoittamat sanat, lauseet tai asiakokonaisuudet, jotka kuvasivat opinnäytetyön työelämäyhteyttä. Analyysin ensimmäisessä vaiheessa raakamateriaalia pelkistettiin siten, että siitä etsittiin tutkimustehtävän kannalta oleelliset kappaleet. Analysoitavat kappaleet luettiin useita kertoja läpi orientoituen analyysiin ja siihen minkälaisia ilmauksia työelämäyhteydestä ne pitävät sisällään. Vaikka opinnäytetyöt olivat valmiiksi strukturoitua tekstiä, pelkistettiin työelämäyhteyttä kuvaavia ilmauksia, sillä tekstimuoto oli osin keronnallista. Pelkistämisen jälkeen ilmaisut ryhmiteltiin siten, että samaa asiaa kuvaavat ilmaukset ryhmiteltiin tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi. Tämän jälkeen ilmauksista muodostettiin alakategorioita ja abstrahoitui yläkategorioita. Kun aineisto oli luokiteltu, ryhmitelty ja abstrahoitu, tehtiin tulkinnat ja raportoitui tulokset. Analyysissä käytettiin apuna analyysitaulukkoa, mikä helpotti laajan kokonaisuuden hallintaa. Analyysitaulukkoon koottiin pelkistykset, alakategoriat ja yläkategoriat. Sitä käytettiin myös apuna abstrahoinnissa, tulkintojen tekemisessä ja raportoinnissa. Analyysin aikana pidettiin tutkimuspäiväkirjaa, mitä hyödynnettiin tutkimuksen raportoinnissa. Analyysin avulla aineiston ilmauksista muodostettiin jäsentynyttä sekä tiivistettyä tietoa siitä, miten työelämäyhteys terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä ilmenee.

7. TULOKSET

Työelämäyhteys ilmeni terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä 1. opinnäytetyön lähtökohdissa, 2. opinnäytetöiden tuotoksina työelämälle ja niiden hyödynnettävyytenä työelämässä, 3. työelämäyhteistyönä ja 4. opiskelijan oppimisessa.

7.1 Opinnäytetyön lähtökohdat

Terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden lähtökohdissa korostui opiskelija-, potilas- ja asiakas- sekä työelämälähtöisyys.

Opiskelijälähtöisyys ilmeni opiskelijoiden kuvauksina, siitä että he olivat kiinnostuneita tutkimaan ja kehittämään hoitotyötä. Opiskelijat halusivat kehittää konkreettisia ja hyödyllisiä tuotoksia hoitotyöhön. (Taulukko 1.)

Sairaanhoidon opiskelijoiden kuvauksissa korostui heidän kiinnostuksensa auttaa potilaita, parantaa hoitotyön laatua ja kehittää hoitotyön menetelmiä. Terveystenhoitotyön opiskelijoiden ilmauksissa korostui halu kehittää terveydenhoitotyötä ja terveyttä edistäviä työmenetelmiä; terveysosaamista, -kasvatusta ja -neuvontaa sekä vaikuttaa nuorten terveyskäyttäytymiseen ja terveysosaamiseen. Kätilötyön opiskelijoiden opinnäytetöissä korostui opiskelijoiden kiinnostus kehittää kätilötyötä sekä tukea synnyttäneitä naisia ja perheitä vauvan hoidossa.

Taulukko 1. Opiskelijälähtöisyys

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
opiskelijan mielenkiinto tutkia ja kehittää hoitotyötä	opiskelijan mielenkiinto kehittää hoitotyötä konkreettisesti	opiskelijan mielenkiinto kehittää hoitotyötä konkreettisesti
opiskelijan huomaamat puutteet käytännön hoitotyössä		
opiskelijan halu tuottaa konkreettinen tuotos hoitotyöhön		
opiskelijan halu tuottaa konkreettinen tuotos potilaalle, asiakkaille, kohderyhmälle, henkilökunnalle		
opiskelijan halu auttaa potilasta, asiakkaita ja kohderyhmää	opiskelijan halu auttaa hoitotyön asiakkaita	

” kiinnostavaa päästä toteuttamaan konkreettinen tuote, joka kehittää potilasryhmän hoitoa..”

” halusimme tehdä konkreettisen oppaan potilaiden ja hoitohenkilökunnan käyttöön..”

Potilas- ja asiakaslähtöisyys ilmeni opiskelijoiden kuvauksina potilaan, asiakkaan tai kohderyhmän tarpeiden huomioimisena opinnäytetyönsä lähtökohtana. Sairaanhoidon opiskelijoiden kuvauksissa korostui potilaan auttaminen ja hoidon laadun parantaminen potilaan, asiakkaan tai omaisen näkökulmasta. Terveystyön opiskelijoiden kuvauksissa korostui nuorten terveystyöskäytännön ja terveystyöskäytännön kehittäminen nuoren näkökulmasta. Kätilötyön opiskelijoiden kuvauksissa korostui synnyttäneiden naisten ja perheiden tiedon, tuen ja avun tarve vauvan hoidossa. Osassa opinnäytetöistä opiskelijat kartoittivat hoitotyön asiakkaiden kokemuksia ja toiveita, jotka toimivat opinnäytetyön lähtökohtana.

Sairaanhoidon ja kätilötyön opiskelijoiden kuvauksissa ilmaistiin tavoitteiksi lievittää hoitotyön asiakkaan pelkoja, ahdistusta ja kärsimystä, lisätä potilaiden turvallisuudentunnetta, vastata potilaiden tiedontarpeisiin, tukea potilaiden itsehoitoa, voimavaroja ja vertaistukea sekä lisätä eettisten periaatteiden ja asiakaslähtöisyyden toteutumista hoitotyössä. Terveystyöskäytännön opiskelijoiden ilmauksissa korostui tavoite vaikuttaa nuoren terveystyöskäytännön, terveystyöskäytännön, terveellisempiin elämäntapoihin ja nuorten terveystyöskäytännön.

”..tavoitteita tulisi muokata enemmän nuorten omien toiveiden ja tavoitteiden mukaisiksi..”

”..potilaat kokivat omaisten mukana olon hoidossa tärkeänä..”

”..pyrittiin antamaan naisten kokemuksille ääni..”

Työelämälähtöisyys ilmeni opinnäytetöissä työelämän kehittämistarpeiden ja opinnäytetöiden aiheiden saamisena ammattikorkeakoulun ja hoitotyön välisistä kehittämishankkeista, hoitotyöstä esitettyinä välittöminä käytännön kehittämistarpeina tai opiskelijan itse huomaamina hoitotyön kehittämistarpeina. (Taulukko 2.)

Hoitotyön ja ammattikorkeakoulun yhteistyöhankkeita kuvaavissa ilmauksissa korostui hoidon laadun, sujuvuuden ja tehokkuuden kehittämistarve. Sairaanhoidon ja kätilötyön opiskelijat olivat kiinnostuneita tuottamaan konkreettisia apuvälineitä hoitotyöhön sekä kehittämään kohdeorganisaation hoitotyötä, hoitoympäristöä, hoitokäytänteitä ja -

toimintamalleja. Terveydenhoitajaopiskelijat olivat kiinnostuneita kehittämään terveyttä edistäviä työmenetelmiä terveysosaamisen, terveyskasvatuksen ja terveysneuvonnan näkökulmasta.

Taulukko 2. Työelämälähtöisyys

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
yhteistyöhankelähtöinen hoitotyön kehittämistarve	yhteistyöhankelähtöiset hoitotyön kehittämistarpeet	yhteistyöhankelähtöiset ja työelämälähtöiset hoitotyön kehittämistarpeet
hoitotyön vaikuttavuuden, sujuvuuden ja tehokkuuden kehittämistarve		
hoitotyön käytännöstä esitetty kehittämistarve	työelämälähtöiset hoitotyön kehittämistarpeet	
kohdeorganisaation hoitotyön kehittämistarve		
hoitokäytänteiden ja menetelmien kehittämisen tarve		
terveyttä edistävien työmenetelmien kehittämisen tarve		
konkreettisten apuvälineiden kehittäminen hoitotyöhön		
opiskelija huomannut hoitotyön kehittämistarpeen		

”toimeksiantajalla oli toive selvittää toimintamallin edut ja haitat..”

”sairaalassa ei ole käytössä kirjallista potilasopasta aiheesta..”

”työelämän edustajat pitivät tärkeänä hoitotyön laadun ja vaikuttavuuden kehittämistä..”

”osaston henkilökunta oli pohtinut hoitokäytäntöään ja sen kehittämistarpeita..”

7.2 Opinnäytetöiden tuotokset ja niiden työelämähyödynnettävyys

Työelämäyhteys ilmeni opinnäytetöiden konkreettisina tuotoksina työelämään ja niiden hyödynnettävyytenä hoitotyössä. Opinnäytetöiden tuotosten avulla vastattiin hoitotyön asiakkaan, työelämän ja opiskelijälähtöisiin tarpeisiin hoitotyön kehittämiseksi. Opiskelijat kuvasivat tuotosten tavoitteeksi tiedon lisääminen aiheesta, konkreettisten apuvälineiden tuottamisen hoitotyöhön sekä hoitotyöntekijöiden ammatillisen osaamisen tukemisen. Sairaanhoidon opiskelijoiden opinnäytetöiden tuotoksissa korostui kirjallisten potilas- ja henkilökunnan ohjeiden tuottaminen, hoitotyön menetelmien ja hoitokäytänteiden kehittäminen. Terveydenhoitajaopiskelijoiden opinnäytetöiden tuotoksissa korostui toiminnallisten koulutustapahtumien järjestäminen terveydenhoitotyöntekijöille, nuorille ja terveydenhoitajaopiskelijoille. Kätilötyön opiskelijoiden opinnäytetöiden tuotoksissa korostui synnyttäneiden naisten ja perheiden tukeminen vauvan hoidossa. Artikkeleiden,

postereiden ja verkkomateriaalin tuottamisen kautta hoitotyön opiskelijat tavoittelivat tiedon vaikuttavuuden kehittämistä.

7.2.1 Potilasoppaat ja kirjalliset ohjeet henkilökunnalle

Kirjallisten potilasoppaiden ja henkilökunnan ohjeiden tarkoituksena oli tiedon tuottaminen hoitotyön asiakkaalle ja hoitohenkilökunnalle. Oppaiden ja ohjeiden tavoitteiksi opiskelijat kuvasivat potilaan itsehoidon tukemisen, potilaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen, omaisten ja perheiden tiedollinen tukemisen sekä hoitohenkilökunnan tiedollisen ja ammatillisen osaamisen lisääminen. Opiskelijat olivat kiinnostuneita kehittämään hoitotyötä tuottamalla konkreettisia ja käytännönläheisiä apuvälineitä käytäntöön. (Taulukko 3.)

”..ohjeiden tavoitteena on lisätä tietämystä..”

”.. ohjeet, jotka palvelisivat potilaita, omaisia ja sairaalan henkilökuntaa..”

”..tarkoituksena tehdä itsehoidon opas potilaalle..”

”..potilas oppaan avulla pyrimme kehittämään sairaalan hoitotyötä..”

Taulukko 3. Kirjalliset potilasoppaat ja henkilökunnan ohjeet

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
kirjallisten potilasoppaiden tuottaminen	kirjallisten oppaiden ja ohjeiden tuottaminen hoitotyöhön	hoitotyön kehittäminen kirjallisilla potilasoppailla ja henkilökunnan ohjeilla
kirjallisten henkilökunnan ohjeiden tuottaminen		
konkreettisia tuotoksia potilaalle ja asiakkaalle		
konkreettisia tuotoksia henkilökunnalle		
hoitotyön kehittäminen	hoitotyön kehittäminen ja potilaan hoidon laadun parantaminen	
potilaan hoidon laadun parantaminen		
potilaan itsehoidon tukeminen		
potilaan terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen		
tiedon tuottaminen potilaalle, asiakkaille, omaisille ja hoitohenkilökunnalle		
hoitotyöntekijöiden ammatillisuuden kehittäminen		

7.2.2 Hoitotyön toiminnan ja hoitokäytänteiden kehittäminen

Työelämäyhteistyö ilmeni opinnäytetöiden tuotoksissa, siten että niiden kautta opiskelijat kehittivät hoitotyön toimintaa, toimintakäytänteitä ja toimintamalleja.

Ohjaukseen tarkoituksena oli kehittää opiskelijat kuvasivat hoitotyön ohjauksen selkeyttämisen, yhtenäistämisen, ohjauksen laadun parantamisen sekä ohjausosaamisen kehittämisen. Tuotosten tarkoituksena oli toimia konkreettisina apuvälineinä hoitotyön potilasohjauksessa sekä terveysneuvonnassa. (Taulukko 4.)

- ”..tarkoituksena oli luoda yhtenevä ohjausmalli..”
 ”..ohjausohje selkeyttää terveydenhoitotyöntekijän työtä..”
 ”..tarjota yksi mahdollinen toimintamalli ohjauksen tueksi..”
 ”..ohjauslehtinen toimii tukirunkona ohjauksikäynneillä..”

Taulukko 4. Ohjaukseen kehittäminen

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
tavoitteena ohjauksen kehittäminen	hoitotyön ohjaukseen kehittäminen	hoitotyön ohjauksen kehittäminen
ohjausmalli hoitotyöntekijöille		
ohjausmalli terveysneuvontaan		
ohjausosaamisen lisääminen		
konkreettinen apuväline hoitotyön käytäntöön	ohjauksen laadun parantaminen	
potilasohjauksen laadun parantaminen		
terveysneuvonnan laadun parantaminen		
ohjauksen yhteneväisyys		
ohjauksen selkiyttäminen		

Hoitotyön auttamismenetelmien kehittämisen tarkoituksena opiskelijat kuvasivat konkreettisen hoitotyön auttamismenetelmän tai hoitotyön intervention tuottaminen hoitotyöhön. Tuotoksen kehittämisen tavoitteiksi ilmaistiin potilaan kohtaamisen tukeminen, potilaan pelkojen ja ahdistuksen lievittäminen, kohderyhmän jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen sekä tiedon tuottaminen hoitotyön asiakkaille ja hoitotyöntekijöille. Tuotteiden kehittämisessä opiskelijat olivat kiinnostuneita hyödyntämään teknologiaa ja luovuutta.

”..henkilökunta voi hyödyntää tuotetta potilaan valmistelussa tutkimuksiin..”

”..verkkosivuston tarkoituksena on vertaistuen mahdollistaminen..”

”..tavoitteena on kehittää potilaan pelon lievitysmenetelmä..”

Hoitotyön kohdeympäristön ja toimintakäytänteiden kehittämisen tarkoituksiksi opiskelijat kuvasivat kohdeorganisaation hoitotyön ja sen toimintakäytänteiden kehittämisen sekä tiedon tuottamisen hoitoympäristössä toteutuneesta hoidosta. Osassa opinnäytetöistä tietoa tuotettiin kartoittamalla hoitotyön asiakkaiden, omaisten ja henkilökunnan kokemuksia ja toiveita hoidon suhteen. Tuotetun tiedon pohjalta kehitettiin kohdeorganisaation hoitoympäristöä, hoitotyötä ja hoitokäytänteitä konkreettisesti. (Taulukko 5.)

”..tavoitteena selvittää asiakkaiden, omaisten ja henkilökunnan näkemyksiä hoidosta..”

”..tavoitteena tuottaa tietoa toimintatavoista..”

”.. kehittämistarpeiden ja teoreettisen tiedon avulla kehittää uusi toimintamalli..”

”..huomasimme kuinka tärkeää on ottaa potilas ja hänen omaisensa mukaan hoitoon..”

Taulukko 5. Hoitotyön kohdeympäristön ja toimintakäytänteiden kehittäminen

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
kohdeorganisaation hoitotyön kehittäminen	hoitoympäristön ja toimintakäytänteiden kehittäminen	hoitotyön kohdeympäristön hoidon ja toimintakäytänteiden kehittäminen
hoitoympäristön, hoitotyön toimintakäytänteiden ja menetelmien kehittäminen		
potilaiden, omaisten ja henkilökunnan kokemusten ja toiveiden kartoittaminen		
tiedon tuottaminen hoidosta, hoitoympäristöstä ja hoitokäytänteistä		
hoitohenkilökunnan osaamisen lisääminen		
potilaan hoidon laadun parantaminen	potilaan hoidon laadun parantaminen	
potilaan ja omaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen		
potilaslähtöisyyden kehittäminen		

7.2.4 Koulutustapahtumat

Koulutustapahtumien järjestämisen tarkoituksiksi opiskelijat kuvasivat terveydenhoitotyöntekijöiden terveyttä edistävien työmenetelmien kehittämisen, terveysosaamisen, -neuvonnan ja -kasvatuksen näkökulmasta. Lisäksi opiskelijat ilmaisivat tavoitteekseen vaikuttaa nuorten terveystietoisuuteen, terveysosaamiseen ja terveysongelmiin. Koulutustapahtumat toteutettiin toiminnallisina ja käytännönläheisinä tilaisuuksina terveydenhoitajille, kouluterveydenhoitajille, nuorille ja terveydenhoitotyön opiskelijoille. Koulutustapahtumien tavoitteita olivat tiedon ja informaation tuottaminen sekä sen esittäminen kohderyhmälle. Koulutustapahtumissa kohderyhmä tavoitettiin laajasti ja konkreettisesti. Toiminnallisuuden kautta terveyskasvatus sai konkreettisemmän muodon.

”..tavoitteena esittää tietoa nuorten terveyden nykytilasta ja siinä esiintyvistä ongelmista..”

”..tarkoituksena toteuttaa aiheesta koulutuspäivä terveydenhoitajille ja nuorille..”

”..saimme koottua paljon tietoa aiheesta tukemaan terveydenhoitajan työtä..”

”..tarkoituksena oli lisätä nuorten tietoa terveellisistä elämäntavoista..”

”..teemapäivässä terveyskasvatus sai konkreettisemmän muodon..”

7.2.5 Posterit, artikkelit ja verkkomateriaali

Postereiden, artikkeleiden ja verkkomateriaalin tuottamisen tarkoituksiksi opiskelijat kuvasivat tiedon ja informaation levittäminen laajasti, näkyvästi ja konkreettisesti hoitotyön kohderyhmälle. Opiskelijat tuottivat postereita koulutustapahtumiin ja terveydenhoitotyön apuvälineeksi. Artikkeleita ja verkkomateriaalia julkaistiin hoitotyön ammattilehdissä sekä verkkosivustoilla. Opiskelijat olivat kiinnostuneita kehittämään informaation levittämisen vaikuttavuutta ja tiedon helppoa saatavuutta. (Taulukko 6.)

”..tavoitteena oli tuottaa kiinnostava, värikäs ja erottuva posterit..”

”..posterit toimii terveyden edistämisen apuvälineinä..”

”..artikkeli päätyi verkkoon kohderyhmän saataville..”

”..artikkelilla pyrittiin tiedon lisäämiseen ja helppoon saatavuuteen..”

”..hoitotyön ammattilaiset saavat sivustolta tukea potilasryhmän kohtaamiseen..”

Taulukko 6. Posterit, artikkelit ja verkkomateriaali

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
tarkoituksena posterin tekeminen	posterin, artikkelin ja verkkomateriaalin tuottaminen	informaation vaikuttavuuden ja tavoitettavuuden kehittäminen hoitotyössä
tarkoituksena artikkelin kirjoittaminen		
tarkoituksena verkkomateriaalin tuottaminen		
konkreettinen tuotos hoitotyöhön ja hoitotyön asiakkaille		
tiedon välittäminen laajasti	informaation vaikuttavuuden ja tavoitettavuuden tehostaminen	
tiedon välittäminen näkyvästi		
tiedon vaikuttavuuden lisääminen		
tiedon helppo saatavuus		
kohderyhmän tiedon lisääminen		
kohderyhmän tavoittaminen konkreettisesti		

7.2.6 Opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyys

Työelämähyödynnettävyys ilmeni opinnäytetöiden tuotosten käyttöön ottona ja hyödynnettävyytenä hoitotyön työelämässä. Opiskelijat kuvasivat työelämähyödynnettävyyttä tuotosten toteutuneena käyttöönottona hoitotyöhön, tuotoksen hyödyntämisen mahdollisuuksina ja toiveena, että tuotosta hyödynnettäisiin käytännössä. (Taulukko 7.)

Tuotosten toteutunutta työelämähyödynnettävyyttä kuvattiin ilmauksilla, että tuotos oli otettu kohdeympäristössä käyttöön, artikkelien ja postereiden julkaiseminen oli toteutunut ja että koulutustapahtuminen kautta opiskelijoiden tarjoama tieto tavoitti kohderyhmän konkreettisesti. Toteutunutta työelämähyödynnettävyyttä kuvattiin myös saadulla positiivisella palautteella tuotoksen toimivuudesta. Sairaanhoidon ja kättilötyön opiskelijat olivat saaneet palautetta hoitotyön kohdeorganisaatiosta, henkilökunnalta ja hoitotyön asiakkailta. Terveystieteiden opiskelijat kuvasivat saamaansa palautetta ilmauksilla, että opinnäytetyön tuotosta oli pidetty informatiivisena, ajankohtaisena, tärkeänä ja tarkoituksenmukaisena terveydenhoitotyön kehittämisen kannalta sekä nuorten näkökulmasta. Kaikissa opinnäytetöissä tuotiin esiin tuotoksen käytännön hyödyntämisen mahdollisuudet. Mikäli tuotoksen välitön hyödyntäminen hoitotyöhön ei ollut toteutunut ilmaisivat opiskelijat toiveensa siitä, että tuote hyödyttäisi hoitotyön asiakkaita sekä henkilökuntaa ja että tuotos otettaisiin käyttöön hoitotyössä.

Taulukko 7. Opinnäytetyön työelämähyödynnettävyys

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
tuotos otettu käyttöön hoitotyössä	opinnäytetyön tuotosta hyödynnetty hoitotyössä	opinnäytetyön tuotosta hyödynnetty hoitotyössä tai toive hyödynnettävyydestä
toteutusmuoto mahdollisti kohderyhmän suoran tavoittamisen		
palaute myönteistä		
kokemus hyödynnettävyydestä		
toive hyödynnettävyydestä	opiskelijan toive tuotoksen hyödynnettävyydestä hoitotyössä	
usko hyödynnettävyydestä		
hyödyntämisen mahdollisuudet		

”..olemme tyytyväisiä, että saimme tuotoksemme suoraan kohderyhmälle..”

”..jos tuotetta ei toteuteta käytännössä, jää myös todentamatta sen hyöty..”

”..toivomme, että tuotoksemme jää elämään jokapäiväiseen hoitotyöhön..”

”..tuloksia voidaan hyödyntää, kun kehitetään toimintatapoja..”

”..terveydenhoitajat kokivat koulutustapahtuman tukevan heidän terveystieteistöitään..”

7.3 Työelämäyhteistyö opinnäytetöissä

Työelämäyhteistyö ilmeni terveysalan ammattikorkeakoulun ja hoitotyön välisinä kehittämishankkeina sekä opiskelijan ja hoitotyön työelämäedustajien välisenä käytännönläheisenä yhteistyönä. Opinnäytetyöt toteutettiin osana ammattikorkeakoulun ja työelämän välistä yhteistyöhanketta tai osana laajempaa projektia. (Taulukko 8.)

Opiskelijat kuvasivat ammattikorkeakoulujen ja työelämän välisten kehittämishankkeiden tavoitteeksi paikallisen ja alueellisen hoitotyön kehittämisen, ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoiminnan kehittämisen sekä opiskelijan oppimisen ja mahdollisuuden osallistua hoitotyön kehittämiseen. Hankkeiden kautta kehitettiin hoitotyötä myös kansallisesti ja EU:n rajoja ylittävänä yhteistyönä. Yhteistyöhankkeiden kautta tuotiin esiin työelämän kehittämistarpeita ja kehitettiin ammattikorkeakoulun ja hoitotyön välistä vastavuoroista yhteistyötä. Hankkeiden yhteistyöosapuolia olivat terveysalan ammattikorkeakoulun ohella muun muassa valtio, kunnat, yksityinen sektori, sairaalat, ammattiliitot, yliopiston hoitotieteen laitos, yhdistykset ja ministeriöt. Hankkeiden kuvattiin olevan monivuotisia, monivaiheisia ja niiden puitteissa tehtiin useita opinnäytetöitä samasta aihepiiristä. Hankkeita esiteltiin koululla ja opiskelijat saivat opinnäytetöiden aiheita hankkeista.

”..toteutettiin osana projektia, jonka osapuolia ovat ammattikorkeakoulu ja ammattiliitto..”
”..projektin puitteissa on tehty useita aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä..”
”..hankkeen tavoitteena on kehittää sairaalan hoitotyön laatua..”
”..koululla oli erilaisia hankkeita, joista sai valita mieleisensä..”
”..yhteistyö palvelee ammattikorkeakoulun toimintaa ja opiskelijan oppimista..”

Työelämäyhteistyö ilmeni myös opiskelijan ja terveydenhuollon työelämäedustajien käytännönläheisenä yhteistyönä opinnäyteprosessin eri vaiheissa. Opiskelijoiden ilmauksissa tuotiin esiin työelämän toiveiden, palautteen ja puitteiden vaikutus opinnäytetyön sisältöön, toteutukseen ja tuotokseen. Käytännönläheistä yhteistyötä terveydenhuollon työelämäedustajien kanssa kuvattiin muun muassa konkreettisina tutustumiskäynteinä kohdeorganisaatioon sekä kontakteina, yhteydenpitona, tiedottamisena ja keskusteluna työelämäedustajien kanssa opinnäyteprosessin eri vaiheissa. Osassa opinnäytetöistä työelämäedustajat osallistuivat opinnäytetyön käytännön toteuttamiseen konkreettisesti. (Taulukko 8.)

”..toteutetaan käytännössä akuuttisairaалassa..”
”..tutustuin sairaalan hoitokäytäntöön tutkimukseni aiheesta..”
”..työn toteutuksessa on huomioitu yhteistyöorganisaation toiveet ja mielipiteet..”
”..olimme yhteydessä terveydenhoitajiin projektin eri vaiheissa..”
”..terveydenhoitajat lupautuivat osallistumaan teemapäivän toimintaan..”

Opiskelijat kuvasivat, että työelämäyhteistyö toi iloa opinnäytetyön tekoon, henkilökunta suhtautui myönteisesti opinnäytetyöhön ja että yhteistyö oli sujunut hyvin. Ilmauksissa esitettiin toive siitä, että ammattikorkeakoulun ohjaajan, työelämäohjaajan sekä opiskelijan välillä olisi enemmän yhteistyötä ja että opinnäytetöitä markkinoitaisiin tehokkaammin eri yhteistyötahoille. Työelämäedustajia toivottiin otettavan enemmän mukaan yhteistyöhön opinnäyteprosessin eri vaiheisiin ja ohjaukseen. Opiskelijat toivoivat riittävää, selkeää ja ajantasaista ohjeistusta opinnäytetyön tekoon käytännöstä.

”..yhteistyötahot tulisi ottaa tehokkaammin mukaan yhteistyöhön..”
”..henkilökunta suhtautui opinnäytetyöhön myönteisesti..”
”..opinnäytetöitä tulisi tehokkaammin markkinoida eri yhteistyötahoille..”

Taulukko 8. Opiskelijan ja työelämän välinen yhteistyö

toteutus yhdessä terveydenhuollon organisaatioiden kanssa	opinnäytetyön toteuttaminen konkreettisesti työelämässä	konkreettinen yhteistyö opiskelijan ja työelämän välillä opinnäyteprosessissa
toimeksiantajana terveydenhuollon organisaatio		
terveydenhuollon työelämäedustajien osallistuminen toteutukseen		
terveydenhuollon organisaation toiveiden, palautteen ja puitteiden vaikutus opinnäytetyön sisältöön, toteutukseen ja suunnitteluun	työelämän toiveiden, palautteen ja puitteiden vaikutus opinnäytetyön sisältöön, toteutukseen ja tuotokseen	
opinnäytetyötä testaaminen terveydenhuollon kohdeympäristössä		
terveydenhuollon työelämäedustajat arvioivat tuotoksen toimivuutta		
yhteydenotot, yhteydenpito ja tiedottaminen terveydenhuollon työelämään	opiskelijan kontaktit työelämään	
prosessin etenemisestä sopiminen terveydenhuollon työelämäedustajien kanssa		
tutustumiskäynnit terveydenhuollon kohdeorganisaatioon		
opiskelijan tyytyväisyys työelämäyhteistyöhön	työelämäyhteistyön toimivuus	
työelämän positiivinen suhtautuminen opinnäytetyöhön		

7.4 Opiskelijan oppiminen

Opiskelijan oppiminen työelämäyhteistyössä tehdyssä opinnäytetyössä ilmeni opiskelijan ammatillisuuden ja asiantuntijuuden kehittymisenä. Opiskelijat kuvasivat oppimistaan ammatillisena kasvuna ja kehittymisenä tulevaan hoitotyön ammattiin. Opiskelijat ilmaisivat oppineensa hoitotyöstä, tutkimansa ja kehittämänsä aihealueen tietoa, opinnäyteprosessista, tuotoksen tekemisestä sekä tutkimuksellisia ja projektityön taitoja. Tutkimuksellisuuden oppimista kuvattiin tutkimusartikkeleiden hakemisessa ja hyödyntämisessä sekä kriittisen lukutaidon ja ammatillisen tekstin kirjoittamisessa kehittymisenä. Opinnäyteprosessista opiskelijat kuvasivat oppineensa suunnittelutaitoja, ryhmäytötaitoja, reflektointitaitoja, innovatiivisuutta, ajankäytön hallintaa sekä viestintä- ja yhteistyötaitoja. Työelämän kanssa yhteistyössä tehtyä opinnäytetyötä kuvattiin

haasteelliseksi, luovaksi, työlääksi ja mielekkääksi oppimiskokemukseksi, joka opetti myös oman alansa kehityksen seuraamisen tärkeyttä. (Taulukko 9.)

Taulukko 9. Opiskelijan oppiminen

ILMAISU	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
asiantuntijuuden kehittyminen	ammattillinen oppimisprosessi	ammattillinen sekä tutkimuksellisia ja yleisiä työelämävalmiuksia kehittävä monipuolinen oppimisprosessi
ammattillinen kasvu		
hoitotyön työelämään tutustuminen		
tutkimuksen tekemisen taitojen kehittyminen	tutkimuksellisten taitojen kehittyminen	
tutkimustiedon hyödyntämisessä kehittyminen		
tutkimusartikkeleiden lukemisessa kehittyminen		
kriittisen lukutaidon kehittyminen		
ammattillisen tekstin kirjoittamisessa kehittyminen		
projektiosaamisen kehittyminen		
prosessinomaisessa työskentelyssä kehittyminen		
innovatiivisuuden kehittyminen		
viestintätaitojen kehittyminen		
yhteistyötaitojen kehittyminen		
reflektointitaitojen kehittyminen		
haastava, työläs, mielekäs ja monipuolinen oppimiskokemus	monipuolinen oppimiskokemus	

”..olen oppinut paljon tutkimastani aihealueesta..”

”..työn tekemisestä on hyötyä tulevassa ammatissa..”

”..olemme oppineet lukemaan tutkimusartikkeleita ja arvioimaan niiden luotettavuutta..”

”..koemme oppineemme perustietoja projektityöskentelystä ja tutkimuksen teosta..”

”..koimme kasvaneemme kohti terveydenhoitajuutta..”

8. POHDINTA

8.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimustehtävä oli kuvata miten työelämäyhteys ilmenee terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä. Tutkimusaineistona oli 18 erään terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijan opinnäytetyötä. Tutkimusaineisto kerättiin kohdeammattikorkeakoulun kirjastosta ja otos oli harkinnanvarainen.

Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuskysymykset ja ongelmat liittyvät, tutkijaan, aineiston laatuun, aineiston analyysiin ja tulosten esittämiseen. Saatu tieto riippuu oleellisesti siitä, miten tutkija saavuttaa tutkittavan ilmiön ja miten tutkija on onnistunut analysoinnissa. (Patton 1990, Weber 1990.) Straussin & Cobinin (1990) mukaan teoreettisella herkkyydellä tarkoitetaan kykyä havaita, mikä aineistossa on tärkeää ja että sille osataan antaa merkitys.

Pääasiallinen luotettavuuden kriteeri on tutkija itse, kattaen koko tutkimusprosessin. Luotettavuusnäkökulmassa on kyse siitä, kuinka pätevästi tutkimusraportissa kuvataan tutkittua kohdetta. Luotettavuutta arvioitaessa on syytä erottaa toisistaan aineiston ja tulkintojen luotettavuus. Laadullisen tutkimuksen tulokset ovat yleistettävissä vain tietyin ja tarkasti harkituin ehdoin suurempaan kohdejoukkoon. Tutkimustekstissä on pyrittävä kertomaan mahdollisimman tarkasti, mitä aineiston keräyksessä ja analyysissä on tapahtunut. Yksi keskeinen laadullisen tutkimuksen onnistumisen kriteeri on kirjoittaminen. Tutkimusraportti on viime kädessä osoitus tutkimuksen luotettavuudesta. Ylipäättään tutkimus on arvioitavissa vain tutkimusraportin kautta. Kirjoittamiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota, sillä raportin osia kerääntyy tutkimusprosessin kuluessa monelta taholta esimerkiksi luetusta tieteellisestä kirjallisuudesta ja tutkimuksista, omista muistiinpanoista, tutkimuspäiväkirjasta. (Eskola & Suoranta 1998.)

Laadullisen tutkimuksen arviointikriteereitä ovat uskottavuus, vahvistettavuus ja siirrettävyys. Uskottavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen aineisto on kuvattu täsmällisesti ja tarkasti. Raportoinnin kautta on tultava esille se, että tutkija on syventynyt

aineistonsa ja tuntee tutkimansa ilmiön. Vahvistettavuutta lisää se, että lukija voi päätellä tutkimustulosten perustuvan aineistoon eikä tutkijan käsityksiin. Siirrettävyyttä tukee se, että lukija pystyy seuraamaan tutkijan ajattelua ja että lukija voi osittain itse arvioida tutkimustulosten siirrettävyyttä toiseen kontekstiin. (Holloway & Wheeler 2000.)

Tutkimuksessa käytetty valmis aineisto, terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden julkaistut opinnäytetyöt, ovat tutkimustehtävän kannalta aineistona luotettavaa ja pysyvää. Tutkimusraportti sisältää aineiston kuvauksen, mikä tukee aineiston uskottavuutta. Opinnäytetyöt ovat hoitotyön opiskelijoiden kirjoittamia raportteja opinnäytetöistään, joten tutkimuksen tulokset kuvaavat työelämäyhteyden ilmenemistä opiskelijoiden kirjoittamina ilmauksina ja kuvauksina opinnäyteraportissa. Tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa on myös huomioitava se, että opinnäytetöitä ei ole kirjoitettu tätä tutkimusta varten. Opinnäytetöitä voidaan pitää kuitenkin monipuolisena ja objektiivisena lähteenä tutkittaessa työelämäyhteyden ilmenemistä opinnäytetöissä, sillä ne sisälsivät runsaasti ja monipuolisesti ilmauksia opinnäytetyön tavoitteesta, tarkoituksesta, tuotoksen toteuttamisesta ja opinnäyteprosessista.

Tutkimusaineiston ja tulosten luotettavuutta lisää se, että valmisaineisto kohdeammattikorkeakoulun kirjastosta mahdollisti aineiston keräämisen siihen pisteeseen, että tutkimusaineisto alkoi saturoitua eli ilmaukset alkoivat kertaantua. Aineiston koko ei ollut sidoksissa esimerkiksi vastausprosenttiin. Tutkimusaineiston keruussa varmistettiin, että tutkimukseen valitut opinnäytetyöt olivat tehty yhteistyössä hoitotyön työelämän kanssa ja työelämän tarpeisiin.

Tutkimuksen otos on osa tutkimuksen perusjoukosta, mutta sen perusteella ei voi tehdä päätelmiä onko kyseinen otos riittävän edustava. Opinnäytetöiden lopullinen valikoituminen tutkimusaineistoksi perustui tutkijan harkintaan siten, että opinnäytetyön katsottiin sisältävän monipuolisesti ja runsaasti työelämäyhteyttä kuvaavia ilmauksia. Tavoitteena oli lisätä otoksen edustavuutta ja tavoittaa tutkittava ilmiö monipuolisesti, sillä hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä ilmenevää työelämäyhteyttä ei ole aikaisemmin tutkittu. Otoksen harkinnanvaraisuus ja otoksen pieni koko heikentävät tutkimuksen kokonaisluotettavuutta ja tutkimustulosten siirrettävyyttä. Tutkimuksen tulosten

johtopäätöksien siirtäminen toiseen ympäristöön on perustuttava tarkkaan harkintaan. Tämän tutkimuksen tulokset kuvaavat tutkimusaineistossa ilmenevää hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden työelämäyhteyttä. Tulosten luotettavuutta ja yleistettävyyttä olisi voitu parantaa isommalla otoksella, tulosten kvantifioinnilla ja siten, että toinen tutkija olisi analysoinut saman aineiston. Hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden työelämäyhteydestä tarvitaan lisää tutkimusta, eikä tämän tutkimuksen tuloksia voida siis yleistää.

Aineiston analyysi suoritettiin huolellisuutta noudattaen. Analyysin apuna käytettiin analyysitaulukkoa, mikä helpotti laajan kokonaisuuden hallintaa. Analyysitaulukkoon koottiin tutkimusaineiston ilmaukset, niiden ryhmittely ja kategoriointi. Analyysitaulukkoa käytettiin apuna tulkintojen tekemisessä ja raportoinnissa. Tutkimuksen analyysin luotettavuutta ja vahvistettavuutta lisää se, että raportoinnissa on esitetty taulukkoja analyysistä ja suoria lainauksia aineistosta. Tämän tarkoituksena oli auttaa lukijaa seuraamaan analyysin ja tulkintojen etenemistä ja tukemaan sitä, että analyysin tulokset perustuvat aineistoon eikä tutkijan käsityksiin aiheesta. Aineiston analyysin luotettavuutta, abstrahoinnin ja tulkintojen oikeellisuuden luotettavuutta olisi voitu lisätä sillä, että toinen tutkija olisi analysoinut saman aineiston. Se ei kuitenkaan ollut toteutettavissa tämän pro gradu- tutkielman resurssien puitteissa.

Tutkimuksen kokonaisluotettavuuteen vaikuttaa tutkijan kokemattomuus tutkimuksen tekemisessä. Luotettavuuteen pyrittiin suorittamalla tutkimus huolellisesti, järjestelmällisesti ja että tulokset raportoitiin aineistolähtöisesti totuudenmukaisina. Raportoinnissa pyrittiin kuvaamaan tutkimuksen kulku tarkoituksenmukaisella tarkkuudella. Tutkimusaiheeseen ja aineistoon perehdyttiin huolellisesti ja tutkimuksen analyysi sekä raportointi suoritettiin tutkimusprosessissa läpinäkyvästi.

Tutkimuksen aineiston keruu, analysointi ja raportointi suoritettiin kevään 2009 aikana. Sisällön analyysin toimivuutta opinnäytetöiden analyysissä testattiin pilottitutkimuksella syksyllä 2008 analysoimalla 3 hoitotyön opiskelijan opinnäytetyötä. Tutkimusaineisto oli helposti saatavissa kohdeammattikorkeakoulun kirjastosta, mikä säästi tutkijan resursseja itse aineiston analyysin ja tulosten raportointiin. Keskittyminen tutkimusprosessiin oli

tiivistä eikä tutkimuksen tekemiseen tullut esimerkiksi pidempiä ajallisia taukoja, mikä olisi vaatinut prosessiin uudelleen orientoitumista. Tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että tutkimuksen aikana pidettiin tutkimuspäiväkirjaa prosessin eri vaiheista. Tutkimuspäiväkirjaa hyödynnettiin tulkintojen tekemisessä ja raportoinnissa. Tutkimuspäiväkirjaa olisi voitu hyödyntää vielä tehokkaammin esimerkiksi tutkijan itsereflektoinnin välineenä tulkintojen tekemisen ja raportoinnin tukena.

8.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen suorittaminen eettisiä periaatteita noudattaen edellyttää tutkimuseettisten kysymysten pohdintaa, tarkastelua ja ratkaisemista koko tutkimusprosessin ajan (Burns & Grove 2005). Tutkimuksen eettinen hyväksyntä edellyttää, että se toteutetaan noudattaen hyvää tieteellistä käytäntöä (ETENE 2006).

Vastuu tutkimuksen eettisestä toteuttamisesta on aina ensisijaisesti tutkijalla. Hyvä tieteellinen tutkimuskäytäntö pitää sisällään, että tutkija noudattaa rehellisyyttä, tarkkuutta ja huolellisuutta tutkimustyössään ja että tutkimus on suunniteltu, toteutettu ja raportoitu tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Tutkijan tulee soveltaa tieteellisesti valideja ja eettisesti kestäviä tutkimusmenetelmiä tutkimustyössään ja noudattaa tutkimuksen julkaisussa avoimuutta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002.)

Tutkimus suoritettiin hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Tutkimuksessa käytetty aineisto koostuu erään terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöistä. Opinnäytetyöt ovat julkisia asiakirjoja, joten tutkimuslupaa ei tarvittu niiden käyttämiseen tutkimuksen aineistona. Tutkimus suoritettiin noudattaen tarkkuutta, huolellisuutta ja rehellisyyttä. Yksittäinen opinnäytetyö, opinnäytetyön tekijät, opinnäytetyön kohdeorganisaatio ja kohdekohteammattikorkeakoulu eivät ole tunnistettavissa tutkimusraportista. Tutkimuksen tulokset raportointiin todellisina, ilman että niitä muokattiin kenenkään edun mukaisiksi.

8.3 Tutkimustulosten tarkastelua

Tutkimustulosten tarkastelussa tuloksia peilataan opetusministeriön suositukseen ”opinnäytetyön laadun tekijät ammattikorkeakoulussa” (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006) sekä muihin tutkimuksen teoriaosuudessa viitattuihin lähteisiin.

Tutkimuksen tehtävä oli kuvata, miten työelämäyhteys ilmeni terveystalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä. Tutkimusaineistona analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä 18 erään terveystalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijan työelämälähtöistä opinnäytetyötä. Tutkimuksen tulokset perustuivat opiskelijoiden opinnäytetyön raportteihin kirjoittamiin kuvauksiin ja ilmauksiin opinnäytetyön työelämäyhteydestä.

Tutkimus tuotti jäsenneiltyä tietoa terveystalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä ilmenevästä työelämäyhteydestä. Tulokset osoittivat, että terveystalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäyteissä työelämäyhteys ilmeni opinnäytetyön lähtökohdissa opiskelija-, potilas- ja asiakaslähtöisyytenä sekä työelämälähtöisyytenä. Työelämäyhteys ilmeni opinnäytetöiden konkreettisina tuotoksina ja niiden hyödynnettävyytenä hoitotyössä. Työelämäyhteys ilmeni opinnäytetöiden toteutuksena osana kohdeammattikorkeakoulun ja hoitotyön välisiä kehittämishankkeita sekä opiskelijan ja työelämäedustajien käytännönläheisenä yhteistyönä opinnäyteprosessin aikana. Työelämäyhteys ilmeni opiskelijan oppimisessa ammatillisuutta ja asiantuntijuutta, tutkimuksellisuutta ja yleisiä työelämätaitoja kehittävästä monipuolisena oppimisprosessina. Opinnäytetyöt olivat tarkoituksenmukaisia ja hoitotyön käytäntöä kehittäviä, mutta työelämäyhteistyötä ja työelämän näkyvämpää roolia etenkin opinnäytetyön ohjauksessa tulisi edelleen kehittää.

Opetusministeriön suositusten mukaan opinnäytetyön aihe tulee valita ammattiopintojen alalta ja työ suositellaan tehtäväksi osana ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoiminnan hanketta. Opiskelijaa kiinnostava ja työelämän kehittämistarpeita palveleva ammattiopintojen alalta valittu aihe hyödyttää opiskelijaa, työelämää ja ammattikorkeakoulua. Opinnäytetyöt kartoittavat ammattialan tietoa ja tavoitteena on

tuottaa työelämäkontekstiin sidottua tietoa. Yhä useammin opinnäytetyöt ovat konkreettisia työelämän kehittämistöitä. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.)

Tämän tutkimuksen mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden aiheet saatiin kohdeammattikorkeakoulun ja hoitotyön työelämän välisistä kehittämishankkeista tai suoraan hoitotyön käytännön tarpeista sekä opiskelijan itsensä esiin tuomina kehittämistarpeina. Opiskelijat olivat kiinnostuneita tutkimaan ja kehittämään hoitotyötä. Opinnäytetöiden kautta tuotettiin kohteeseen rajattua ja kontekstisidonnaista tietoa hoitotyön kehittämiseksi sekä hoitotyön asiakkaiden ja hoitotyöntekijöiden käyttöön. Opinnäytetöiden tuotoksissa korostuivat kirjalliset potilas- ja henkilökunnan ohjeet, hoitotyön ja sen menetelmien kehittämistehtävät, toiminnalliset koulutustapahtumat sekä hoitotyön informaation vaikuttavuuden kehittäminen. Opinnäytetöissä ja niiden sisällössä ilmeni selkeästi sairaanhoidon, terveydenhoidon ja kättilötyön opiskelijoiden mielenkiinto tutkia, kehittää ja viedä eteenpäin juuri oman erikoistumisalueensa hoitotyön kehittämistä.

Laitisen (2006) mukaan hyödyllisimmiksi terveysalan opinnäytetyön muodoiksi työelämä kokee tutkimusluontoiset kartoitukset, työ- ja hoitomenetelmien kehittämisen sekä potilas-, asiakas- ja omaismateriaalin tuottamisen. Erilaiset opinnäytetyömuodot ovat toivottuja käytännön työelämässä. Aikaisempien tutkimusten mukaan opinnäytetöiden aiheet valitaan käytännön toiminnan ja työn ongelmista, jolloin ne edesauttavat työelämän kehittämistä ja tukevat opiskelijan kehitystä ja laadukasta oppimista. (Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005.) Perälän & Ponkalan (1999) mukaan opinnäytetöissä pyritään työelämälähtöisyyteen jättäen kuitenkin opiskelijalle mahdollisuus toteuttaa työ omasta mielenkiintonsa kohteesta.

Aikaisempien tutkimusten ja suositusten mukaan opinnäytetöiden vahvuus ammattikorkeakouluissa tulisi olla käytännönläheinen aihe, tiivis työelämäyhteys sekä tulosten ja tuotosten tehokas hyödynnettävyys käytännössä (Kauppi 2000, Below & Lakovaara 2005, Rissanen 2003, Frilander-Paavilainen 2005, Vesterinen 2005, Viitala 2005, Vilkkä 2005, Heinonen 2006, Laitinen 2006, Opetusministeriö ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006, Pohjola 2008). Työelämä kaipaa käytännönläheisiä kehittämishankkeita ja tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja työelämän välillä (Salmi

2000, Rissanen 2001, 2003, Below & Lakovaara 2005, Frilander-Paavilainen 2005). Opinnäytetöiden käyttöä ja hyödyntämistä edistää lisäksi opinnäytetöiden hyvä saatavuus ja varatut resurssit opinnäytetöiden lukemiseen (Hakala 2000, Heinonen 2006, Laitinen 2006, Pohjola 2008). Laitisen (2006) mukaan terveysalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä hyödynnetään käytännössä heikosti, vaikka hyödynnettävyyttä pidetään tärkeänä ja opinnäytetöiden toivotaan kehittäväksi hoitotyötä.

Tämän tutkimuksen mukaan opinnäytetöiden tuotosten hyödynnettävyys ilmeni joko tuotoksen toteutuneena käyttöön ottona työelämään tai opiskelijan toiveena siitä, että tuotetta hyödynnettäisiin hoitotyössä. Tuotoksen hyödynnettävyyden seuranta ei kuulunut opinnäyteprosessiin. Työelämähyödynnettävyyttä voitaisiin kehittää siten, että opinnäytetyön tuotoksen käyttöönoton ja hyödynnettävyyden seuranta liitettäisiin opinnäytetyön tavoitteisiin ja että työelämähyödynnettävyyden toteutumisesta raportoitaisiin opinnäytetyössä. Tuotosten hyödynnettävyyttä voitaisiin edistää myös sillä, että opinnäytetöiden tuloksien esittäminen hoitotyön kohdeympäristössä liitettäisiin opinnäyteprosessin tavoitteisiin. Aikaisempien tutkimusten mukaan työelämän edustajat pitävät tärkeänä, että tuloksista keskusteltaisiin työyhteisössä (Laitinen 2006, Pohjola 2008) ja että opiskelijoiden pitämät osastotunnit opinnäytetöistä motivoivat henkilökuntaa käyttämään opinnäytetöitä hoitotyön kehittämisessä (Pohjola 2008).

Tämän tutkimuksen mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun ja hoitotyön työelämän välisten yhteistyöhankkeiden tavoitteita olivat vastavuoroisen ja toimivan yhteistyön luominen, hoitotyön kehittäminen ja opiskelijan mahdollisuus osallistua hoitotyön kehittämiseen. Opinnäytetöiden kautta kehitettiin konkreettisia tuotoksia hoitotyön kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Rissanen (2003) mukaan työelämälähtöisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan uhkana on toiminnan lyhytjänteisyys ja välitön tulosten tavoittelu. Tässä tutkimuksessa esiin tullut terveysalan ammattikorkeakoulun ja hoitotyön yhteistyöhankkeiden toiminnan monivuotisuus ja monivaiheisuus, useiden opinnäytetöiden tekeminen samasta aiheesta ja toimiva yhteistyö ovat tärkeässä asemassa tukemassa tutkimus- ja kehittämistoiminnan pitkäjänteisyyttä.

On toivottavaa, että opetusministeriön & Oulun seudun ammattikorkeakoulun (2006) opinnäytetöiden kehittämishankkeen myötä syntynyt ehdotus kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteisestä sähköisestä tiivistelmätietokannasta toteutuisi käytännössä. Siten opinnäytetöiden tiivistelmät olisivat helposti työelämän ja kehittämistyötä tekevien käytössä. Tiivistelmien saatavuus ja lukeminen olisi helppoa, mikä edesauttaisi osaltaan terveysalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyyttä ja asiantuntijaviestintää ammattikorkeakoulun ja työelämänvälillä. Tämä palvelisi myös tässä tutkimuksessa esiin tullutta toivetta, että opinnäytetöitä markkinoitaisiin tehokkaammin eri yhteistyötahoille. Myös Vesterisen (2005) mukaan työelämän edustajat toivovat opinnäytetöiden tietopankkia laajentamaan oppimisympäristöä ja verkostoitumista organisaatioiden välille. Tietopankkiin ehdotettiin tallennettavan opinnäytetöiden aiheita ja valmiita opinnäytetöitä. Opinnäytetöiden tiedon siirto on vaikeaa, jos kommunikointiin ja raportointiin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota (Rissanen 2003).

Opetusministeriön suositusten mukaan kaikkien osapuolten; ammattikorkeakoulun ja työelämän tulisi sitoutua opinnäyteprosessiin ja ohjaukseen. Opinnäytetyön tekijän, ohjaavan opettajan ja mahdollisen työelämäohjaajan tulisi keskustella ja sopia ohjauksen tavoitteista, menetelmistä, työnjaosta ja toteutuksesta. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Tämän tutkimuksen mukaan tutkimusaineistossa ei ilmennyt ilmauksia systemaattisesta työelämäohjauksesta tai nimetystä työelämäohjaajasta kyseiselle opinnäytetyölle. Opiskelijat kuvasivat työelämän vaikutusta opinnäytetyön sisältöön, toteutukseen ja tuotokseen yleisemmällä tasolla keskusteluina työelämäedustajien kanssa sekä heiltä saadun palautteen kautta. Opiskelijoiden ilmauksissa ei ilmennyt myöskään varsinaista kolmikantayhteistyötä opiskelijan, ammattikorkeakouluohjaajan ja työelämäohjaajan välillä. Työelämäyhteistyötä kuvattiin ammattikorkeakoulun ja hoitotyön kehittämishankkeiden kautta sekä opiskelijan ja työelämäedustajien käytännönläheisenä yhteistyönä opinnäyteprosessin eri vaiheissa. Työelämän toivottiin osallistuvan tehokkaammin opinnäytetyön ohjaukseen ja että annetut ohjeet olisivat riittäviä, selkeitä ja ajantasaisia. Ohjaussuhteeseen liittyvissä ilmauksissa opiskelijat toivat esiin ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjaajan sekä erilaiset koulun tarjoamat ohjausseminaarit ja työpajat. Aikaisempien tutkimusten mukaan terveysalan

ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjauksessa yhteistyön nähdään edistävän oppimista ja asiantuntijuuden kehittymistä. Työelämän toivotaan osallistuvan opinnäytetyön ohjaukseen ja ohjausprosessia tulisi kehittää tiiviiksi yhteistyöksi. (Kauppi 2000, Vesterinen 2005.) Yhteistyöllä ja tapaamisilla selkiytetään opinnäytetyön kokonaisuutta, linjakkuutta, vuorovaikutusta ja informaation kulkua (Vesterinen 2005).

Työelämäohjaaja ja hänen asiantuntijuutensa voisi olla opiskelijalle opinnäyteprosessissa mentoroimista ja ohjaamista hoitotyön ammatillisuuteen. Työelämäohjaajien systemaattisempi ja aktiivisempi rooli opinnäytetyön ohjauksessa edistäisi opiskelijan ammatillista kasvua ja lisäisi osaltaan opinnäytetyön tuotoksen toimivuutta käytännössä. Tiiviimpi kolmikantayhteistyö selkiyttäisi eri osapuolille ohjauksen pelisääntöjä ja käytänteitä ja opinnäytetyön onnistunutta toteuttamista työelämässä. Samalla työelämän edustajat oppisivat opinnäyteprosessista ja voisivat tuoda esiin käytännön ajankohtaisia kehittämistarpeita.

Opetusministeriön suositusten mukaan ammattikorkeakoulun menetelmäopinnot antavat opiskelijalle valmiuksia tutkimustoimintaan, opinnäytetyön tekemiseen työelämään sekä ammattialan kansallisten ja kansainvälisten tutkimusten seuraamiseen (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006). Tämän tutkimuksen myötä ilmeni, että hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden teoriaosuuteen oli tehty tiedonhakuja ja hyödynnetty sekä kotimaisia että ulkomaisia tutkimusartikkeleita sekä aiheeseen liittyvää muuta alan teoretietoa. Opiskelijat kuvasivat tutkimuksellisten taitojen ja tutkitun tiedon hyödyntämisessä kehittymisen opinnäyteprosessin aikana. Opiskelijat toivat esiin myös oman alansa kehityksen seuraamisen tärkeyden. Mattila ym. (2005) mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden tekeminen on tehokas tapa saada opiskelijat käyttämään tutkittua tietoa. Tutkimustietoa on osattava hakea, lukea ja arvioida. Jo opiskeluvaiheessa on tärkeää oppia tiedon hakua, käyttöä ja tiedon hyödyntämiseen liittyviä taitoja. (Leino-Kilpi 2001.) Vesterisen (2005) mukaan tutkimuksellisuus tarkoittaa opinnäytetöissä tutkivaa ja kehittävää työtettä. Terveysalan opinnäytetoiminnassa olennaisia elementtejä ovat työelämän ja ammatillisuuden kehittymisen lisäksi tutkitun tiedon käyttö, kriittisyys ja tutkiva työote. Tutkimukselliset ja kehittävät opinnäytetyöt ovat hoitotyön kehittämistä. (Kauppi 2000.)

Opetusministeriön suositusten mukaan opinnäytetyö tulisi tehdä sellaisella työnjaolla, että jokainen opiskelija voi osoittaa prosessin kokonaihallinnan ja yksilöllisen osaamisensa. Ryhmätyön kannalla olijat korostavat työelämässä tarvittavien tiimitaitojen oppimista. (Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Tämän tutkimuksen tutkimusaineiston 18:ta opinnäytetyöstä 4 oli tehty yksilötyönä ja loput 2-4 hengen ryhmätöinä. Samasta aihepiiristä tehtiin useita opinnäytetöitä kehittämishankkeen puitteissa. Yksin tehtyjen opinnäytetöiden kautta opiskelijat kuvasivat oppineensa itsenäistä prosessin hallintaa. Ryhmätyönä tehtyjen opinnäytetöiden kautta opiskelijat kuvasivat oppineensa ryhmätyö- ja tiimitaitoja. Ryhmätyönä tehtyjen opinnäytetöiden prosessin arvioinnissa opiskelijat kuvasivat ajankäytön yhteensovittamisen olleen haasteellista, mutta lisänneen monien näkökantojen esiin tuomisen aiheesta. Frilander-Paavilaisen (2005) mukaan opinnäytetyö olisi suositeltavaa tehdä tiimityönä yhteisöllisenä oppimisprosessina.

Aikaisempien tutkimusten mukaan työelämälähtöisessä opinnäytetyössä opitaan ammatillista osaamista, asiantuntijuutta, koulutusohjelmakohtaista tietoa sekä yleisiä työelämävalmiuksia. Opinnäytetyö opettaa tunnistamaan ja ratkaisemaan työelämän kehittämistarpeita sekä soveltamaan ongelman ratkaisussa tutkimustietoa ja oman alan työtapoja. Lisäksi opitaan työelämän edellyttämiä tieto- ja viestintätekniisiä valmiuksia sekä toimimaan eettisten ohjeiden mukaan. (Rissanen 2001, 2003, Frilander-Paavilainen 2005, Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006.) Tämän tutkimuksen mukaan terveysalan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetyöt saavuttivat terveysalan ammattikorkeakoululle laissa ja asetuksissa määritellyt tavoitteet. Opinnäytetöiden kautta kehitettiin hoitotyötä ja työelämäyhteistyössä tehdyt opinnäytetyöt palvelivat terveysalan ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä opiskelijan ammatillisuuden ja asiantuntijuuden kasvua. Ammatillisuuden ja asiantuntijuuden kasvun lisäksi opiskelijat kuvasivat oppineensa hoitotyötä, työelämässä vaadittavia taitoja sekä tutkimuksellisia taitoja. Hoitotyön kontekstissa toteutetun opinnäytetyön kautta opiskelijat sovelsivat teoretietoja käytäntöön ja vastasivat käytännön kehittämistarpeisiin. Opinnäytetöiden tuotokset olivat käytännönläheisiä kehittämistehtäviä ja niiden kautta tuotettiin konkreettisia tuotoksia hoitotyöhön ja hoitotyön asiakkaille. Opiskelijat kuvasivat hoitotyön työelämäyhteistyössä tehdyn opinnäytetyön olevan mielekäs ja monipuolinen oppimiskokemus. Yhteistyöhön oltiin pääosin tyytyväisiä, mutta

työelämäyhteistyötä toivottiin tehostettavan etenkin työelämäohjauksen näkökulmasta ja että opinnäytetöitä markkinoitaisiin tehokkaammin eri yhteistyötahoille, mikä lisäisi osaltaan niiden hyödynnettävyyttä käytännössä.

8.4 Tutkimustulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Tämän tutkimuksen tuloksia voivat hyödyntää terveysalan ammattikorkeakoulut kehittäessään hoitotyön opiskelijoiden työelämälähtöistä opinnäytetoimintaa. Myös hoitotyön opiskelijat voivat hyödyntää tutkimuksen myötä tuotettua tietoa suunnitellensa ja toteuttaessaan opinnäytetöitä työelämäyhteydessä. On kuitenkin huomioitava, että tutkimusaineisto oli harkinnanvarainen ja otos pieni yleistettäväksi suuremmassa kohdejoukossa.

Hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyyttä olisi hyödyllistä tutkia hyödyntäen erilaisia tutkimus- ja analyysimenetelmiä sekä kohdistuen tutkimusta opinnäyteprosessin eri toimijaosapuoliin. Hoitotyön opiskelijoiden, opettajien ja työelämäedustajien näkökulmat toisivat aiheeseen sisällöllistä syvyyttä. Esimerkiksi haastatteleamalla hoitotyön työelämäedustajia opinnäytetöiden hyödynnettävyydestä hoitotyössä, saataisiin tietoa siitä, miten opinnäytetyöt ovat jääneet elämään hoitotyön käytäntöön ja miten niitä toivottaisiin kehitettävän vielä paremmin hoitotyötä hyödyttävämmiksi. Näin saataisiin esiin näkökulma hoitotyön käytännöstä, jonka kehittäminen on terveysalan ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoiminnan yksi perustehtävä. Myös hoitotyön intervention kehittäminen opinnäytetyönä ja sen vaikuttavuuden tutkiminen toisi tietoa näyttöön perustuvan hoitotyön kehittämiseksi. Opinnäyteiden laadun näkökulmasta olisi hyödyllistä tutkia ja arvioida opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden riittävyttä ja luotettavuutta. Jatkotutkimusta olisi hyödyllistä suorittaa myös analysoimalla opinnäytetöiden vertaisarvioijien tai hoitotyön työelämäedustajien sannallisia palautteita tehdyistä opinnäytetöistä. Hoitotyön kehittämiseksi tehty opinnäytetyö on haastava prosessi, joten työelämäyhteyden ja opinnäytetöiden työelämähyödynnettävyyden onnistuminen palvelee kaikkia opinnäyteprosessin osapuolia; opiskelijaa, ammattikorkeakoulua ja hoitotyötä.

Lähteet:

AMKOTA tilastoja 1997-2005.

http://amkota.minedu.fi:8080/amkota_www/taulukot/v2005/39.pdf

> luettu 20.4.2007

Ammattikorkeakoululaki 2003. Annettu 9.5.2003. No 351/2003

<http://www.finlex.fi>

> luettu 20.2.2007

Asetus ammattikorkeakoululaista 2003. Annettu 15.5.2003. No 352/2003. Valtioneuvosto.

<http://www.finlex.fi>

> luettu 20.2.2007

Below & Lakovaara, H-L. 2005. Työelämän näkemyksiä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöistä. Pro Forma Didactica. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Burns, N. & Grove, S. K. 2005. The practice of nursing research. Conduct, critique and utilization. 5th edition. Elsevier Saunders. St. Louis, Missouri. USA.

Burnard, P. 1996. Teaching the analysis of textual data: an experiential approach. Nurse Education Today (16), 278 - 281.

Catanzaro, M. 1988. Using qualitative analytic techniques. Teoksessa: Woods, P. & Gatanzaro, M. (eds) Nursing research: theory and practice. C.V. Mosby company. St.Louis. New York.

Elo, A. 2001. Hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä ilmenevä tiedon luonne. Pro gradu tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Osuuskunta Vastapaino. Tampere.

ETENE 2006. Tutkimuksen eettinen arviointi Suomessa.

<http://www.etene.org>

> luettu 1.3.2009

Frilander-Paavilainen, E-L. 2000. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö oppimisen yhteistyön ja kehittämisen välineenä. Lisensiaattitutkimus. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Kasvatustieteen laitos.

Frilander-Paavilainen, E-L. 2005. Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Akateeminen väitöskirja. Helsingin yliopiston kasvatustieteenlaitoksen tutkimuksia 199. Yliopistopaino. Helsinki.

- Cavanagh, S. 1997. Content analysis: concepts, methods and applications. *Nurse Researcher* (3), 5 - 16.
- Graneheim, U. H. & Lundman, B. 2004. Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today* (24), 105 - 112.
- Guile, D. & Griffiths, T. 2001. Learning Through Work Experience. *Journal of education and work*. Volume 14 (1), 113 - 131.
- Hakala, J. 2000. *Opinnäytetyö luovasti. Kehittämisen- ja tutkimustyön opas*. Gaudeamus. Tammerpaino Oy. Tampere.
- Hakala, J. 2004. *Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille*. Tammer-Paino. Tampere.
- Hakkarainen, P. 1991. Opetuksen ja oppimisen laadullinen arviointi korkeakouluissa. Teoksessa korkeakoulutuksen kehittäminen ja laadun arviointi. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja B. Teoriaa ja käytäntöä 71. Jyväskylän yliopisto.
- Heinonen, J.E.A. 2006. *Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ohjaajien silmin*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.
- Helakorpi, S. 1999. *Opinnäytetyö ja tutkimustoiminta ammattikorkeakoulussa*. Opettajakorkeakoulun julkaisu D:1 18. Hämeen ammattikorkeakoulu. Hämeenlinna.
- Holloway, I. & Wheeler, S. 2000. *Qualitative Research for Nurses*. Blackwell Science. Oxford.
- Isohanni, I. & Toljamo, M. 2005. *Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö opiskelijoiden, opettajien ja työelämän näkökulmasta – kirjallisuuskatsaus ammattikorkeakoulujen opinnäytetöihin liittyvistä tutkimuksista*. Kever 3.
<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>
 > luettu 20.8.2008
- Järvinen, A. Koivisto, T. & Poikela, E. 2000. *Oppiminen työssä ja työyhteisössä*. WS Bookwell Oy. Juva.
- Kaaresvirta, P. 2004. *Oppiminen työelämäprojekteissa. Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan kokemukset työelämäprojekteissa oppimisesta*. Akateeminen väitöskirja. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.
- Kapborg, I. & Berterö, C. 2002. Critiquing bachelor candidates' theses: are criteria useful. *International Nursing Review*, 49 (2), 122 - 128.
- Kauppi, M. 2000. *Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa. Tieteellinen ja käytännöllinen oppineisuus*. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos.

- Laitinen, T. 2006. Oppiminen ammattikorkeakoulun opinnäyteprosessissa ja opinnäytetyön työelämähyödynnettävyys – työelämäyhdyshenkilöiden näkemyksiä. Pro gradu –tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.
- Laurinkari, J. 2004. Korkeakoulutuksen yleiset kriteerit ammattikorkeakoulujen kehittämishaasteena Suomessa. Teoksessa ammattikorkeakouluetiikka. Opetusministeriön julkaisuja 30: 2004. Helsinki. s.36 – 48.
- Leino- Kilpi, H. 2001. Hoitotyön tulevaisuus – tutkimuksen käyttämisen välttämättömyys. Teoksessa Voutilainen, P., Saranto, K., Peiponen, A. & Mikkola, T. (toim.). Hoitotyön vuosikirja 2002 – Hoitotyön tulevaisuus. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. s.157 - 168.
- Manka, M-L. 1999. Transformation process; towards a productive, learning and positive workplace community and personal wellbeing. Teoksessa Honka, J., Ruohotie, P., Suvanto, A. (toim.) The developmental challenges in the cooperation of education and training in working life. Edita. Helsinki.
- Mattila, L-R., Koivisto, V. & Häggman-Laitila, A. 2005. Evaluation of learning outcomes in a research process and the utilization of research knowledge from the viewpoint of nursing students, Nurse education today, 25 (6), 487 - 495.
- Marttila, L., Kautonen M., Niemonen, H. & von Bell, K. 2004. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K yhteistyö. Ammattikorkeakoulut alueellisessa innovaatiojärjestelmässä: koulutuksen ja työelämän verkottumisen mallit, osaprojekti III. Tampereen yliopistopaino Oy. Tampere.
- Niemelä, P. 2002. Hyvinvointipalvelualueiden tutkimus ja kehittäminen ammattikorkeakouluissa. Teoksessa J-P Liljander (toim.) Omalla tiellä Ammattikorkeakoulut kymmenen vuotta. Edita. Helsinki. s.170 - 190.
- Opetusministeriö 2004. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:7. Tutkimus- ja kehitystyö Suomalaisissa ammattikorkeakouluissa.
<http://www.minedu.fi/julkaisut/index.html>
 > luettu 20.8.2008
- Opetusministeriö 2006. Työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. Ammattikorkeakoulutusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet. Opetusministeriö. Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. Helsinki. Luettavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2006>
 > luettu 29.3.2007
- Opetusministeriö & Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006. Opinnäytetyön laaduntekijät ammattikorkeakoulussa. Suosituksia opinnäytetyötä ohjaaville.
http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/paatos/opinnaytetyon_laadun_tekijat.pdf
 > luettu 20.3.2007

- Otala, L. 2002. Oppimisen etu. Kilpailukykyä muutoksessa. 4. uudistettu painos. WSOY. Helsinki.
- Patton, M.Q. 1990. Qualitative evaluation and research methods. Sage publications, Newbury. California. USA.
- Perälä, M-L. & Ponkala, O. (toim.) 1999. Tietoa ja taitoa terveysalalle. Terveysalan korkeakoulutuksen arviointi. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja. Edita. Helsinki.
- Poikela, E. & Poikela, S. 1999. Kriittisyys ja ongelmaperustainen oppiminen. Teoksessa J. Järvinen-Taubert & P. Valtonen (toim.) Kriittisyyteen kasvu korkeakoulutuksessa. Tampereen yliopisto. Tampere.
- Pihlström, S. 2004. Tiede ja toiminta, teoria ja käytäntö. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut pragmatismien näkökulmasta. Teoksessa ammattikorkeakouluetiikka. Opetusministeriön julkaisuja 30: 2004. Helsinki.
- Pohjola, P. 2008. Ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden ja tutkimustiedon hyödyntäminen hoitotyön kehittämisessä. Pro gradu tutkielma. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos.
- Rantanen, J. 2004. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimuksen rakenneselvitys. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä.
<http://www.minedu.fi/julkaisut/koulutus/2004/tr36/tr36/pdf>
 > luettu 20.11.2007
- Rauste-von, Wright, M. & von Wright, J. 1995. Oppiminen ja koulutus. WSOY. Juva.
- Rissanen, R. 2001. Tradenomin opinnäytetyö työelämäkontekstissa. Empirian avulla tarkennettu malli työelämän odotuksista. Lisensiaattityö. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.
- Rissanen, R. 2003. Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitos. Tampereen Yliopistopaino. Oy Juvenes Print. Tampere.
- Rissanen, R. 2005. Kokemuksia opinnäytetyöstä – tarkastelussa työelämäyhteys ja arviointi. KeVer 3/2005, ISSN 1795-0430.
<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>
 > luettu 11.11.2008
- Salmi, E. 2000. Millainen opinnäytetyö hyödyttää työelämää. Diakonia-ammattikorkeakoulun päättötöyt ja työelämän kehittäminen. Pro gradu tutkielma. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen laitos.
- Salomäki, M. 2007. Hoitotyön opiskelijoiden kriittinen ajattelu opinnäytetöissä. Pro gradu tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Suomala, J. 2003. Tutkimus- ja kehittämisprojektit opiskelijoiden oppimisympäristönä. Teoksessa: Kotila Hannu (toim.) Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Edita. Helsinki. s.95 - 108.

Stenfors P. 1999. Tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitys hoitotyön koulutuksessa. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopiston lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopistopaino. Tampere.

Stenvall, K. 1999. Opinnäytekulttuurit ammattikorkeakouluissa. Opetusministeriön koulutus- ja tiedepolitiikan julkaisusarja. Helsinki.

Strauss, A. & Corbib, J. 1990. Basic of Qualitative Research Grounded Theory. Procedures and Techniques. Sage publications. Newbury Park. California.

Tiihonen, A. & Lukka, S. 2004. Teoksessa Kotila, H. & Mutanen, A. (toim.). Tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu. Edita. Helsinki. s.210 - 227.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen. Toinen painos. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Helsinki.

Tynjälä, P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisessa. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Vilkkä, H. 2005. Tutki ja kehitä. Tammi. Helsinki.

Vilkkä, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi. Helsinki.

Vesterinen, A. 2005. Terveysalan opiskelijan hoitotyön osaamisen oppiminen opinnäytetyön kontekstissa. Lisensiaattitutkimus. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos.

Vesterinen, M-L.2005. Tutkimus- ja kehitystyön kokonaisuus. Teoksessa Kotila, H. & Mutanen, A. (toim.) Tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu. Edita Prima Oy. Helsinki. s. 40 - 67.

Viitala, T. 2005. Työelämä ja opinnäyteprosessi ammattikorkeakoulun opinnäytteen edellytyksinä. Kever 3 <http://www.piramk.fi/kever.ns.fi>
> luettu 29.3.2007

Vuorinen R., Karjalainen M., Mylly H., Talvi U., Uusi-Rauva E. & Holm K. 2005. Opintojen ohjaus korkeakouluissa - seuranta 2005. Korkeakoulujen arviointineuvosto verkkojulkaisuja 5:2005. Korkeakoulujen arviointineuvosto. Pikseri Julkaisupalvelut. http://www.kka.fi/pdf/muut/muut_julkaisut/KKA200505_opint.pdf
> luettu 1.4.2007

Weber, R. P. 1990. Basic content analysis. Quantitative applications in the social sciences. SAGE Publications. Newbury. California. USA.

Liite 1. Tiedonhaku

Tietokanta	Hakusanat	Tulos	Käytetyt
ERIC (CSA)	"nursing education"	1076	0
	"bachelor's thesis"	1	0
	"final exam"	89	0
	"polytechnic"	177	0
	Combined search: "nursing education" and "bachelor's thesis"	0	0
	Combined search: "nursing education" and "final exam"	1	0
	Combined search: "final exam" and polytechnic"	0	0
PUBMED (Medline)	Combined search: "bachelor's thesis" and "polytechnic"	0	0
	Combined search: "nursing education" and "polytechnic" or "higher education" and "final exam" or "bachelor's thesis"	1	0
MEDIC	"Bachelor's thesis in nursing education"	2	2 (samat kuin Cinahlista)
	"opinnäytetyö"	5	1 (Pro gradu)
CINAHL (Ebsco)	"ammattikorkeakoulu"	11	0
	"nursing education"	8988	0
	"polytechnic"	54	0
	"bachelor's thesis"	1	1 (sama kuin PubMedistä)
	"final exam"	30	0
Ovid MEDLINE (R)	Combined search: "nursing education" and "polytechnic" and "bachelor's thesis" and "final exam"	1	1 (sama kuin PubMedistä)
	"nursing education"	2008	0
Ovid MEDLINE (R)	"polytechnic"	9	0
	"final exam"	11	0
	"bachelor's thesis"	38	2 (samat kuin Cinahlissa ja PubMedissä)
	Combined search: "nursing education" and "final exam" and "bachelor's thesis"	2	2 (samat kuin Cinahlissa ja PubMedissä)

COCHRANE (Ovid)	Combined search: "nursing education" and "polytechnic" and "final exam" and "bachelor's thesis"	414	2 (samat kuin PubMedistä ja Cinahlista)
Arto	"opinnäytetyö"	24	1
Opetusministeriön sähköiset julkaisut	"ammattikorkeakoulu"	-	4
Sähköisenä selauksena	Yliopistojen hoitotieteen laitosten väitöskirjat, lisensiaattitutkimukset ja pro gradu -tutkielmat	-	1 väitöskirja 4 pro gradua
Sähköisenä selauksena	Yliopistojen kasvatustieteen laitosten väitöskirjat, lisensiaattitutkimukset ja pro gradu -tutkielmat	-	4 väitöskirjaa 3 lisensiaattityötä 1 pro gradu

Hakukriteerit:

1. Aihe: käsittelevät terveysalan ammattikorkeakoulujen opinnäytetoimintaa tai opinnäytetoimintaa yleisesti hoitotieteen didaktiikan näkökulmasta
2. Tuoreus: julkaisujen rajaus vuosiin 1999-2009
3. Kieli: suomi tai englanti

Aiheeseen liittyvää kirjallisuutta etsittiin Volter- tietokannasta.

Lähteitä ja tutkimuksia löytyi myös käsihakuna ja käytettyjen lähteiden lähdeluettelosta.

Liite 2. Taulukko ammattikorkeakoulun opinnäytetoimintaa koskevista tutkimuksista

Tutkimuksen nimi, tekijä, vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Aineisto ja sen keruu	Aineiston analyysi	Keskeiset tulokset
Tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitys hoitotyön koulutuksessa Stenfors P. / 1999	Kuvata, selittää ja tulkita opiskelijan yleisessä kriittisessä ja tieteellisessä ajattelussa tapahtuvaa kehitystä opintojen aikana.	N= 192 sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja ja kättilöopiskelijaa (joista 105 tutkimuksen loppuun asti) N= 36 opinnäytetyötä Kysely Opinnäytetyöt	Seurantatutkimus, kysely. Glaserin kriittistä ajattelua mittaava testi. Sisällön analyysi	Hoitotyön opiskelijan yleisessä kriittisessä ajattelussa tapahtuu kehitystä opintojen aikana. Käsitys tiedon luonteesta monipuolistuu opintojen kuluessa. Tieteellisen ongelman ratkaisun päävaiheet tunnettiin muodollisesti, mutta syvälinen ja pohtivat ote puuttui suurimmalta osalta. Suurin osa opiskelijoista koki, että hoitotieteellisellä tiedolla ei ollut heille merkitystä. Opiskelijat kokivat vaikeaksi määrittää hoitotieteen erityisluonnetta. Tiedettä määriteltiin pääosin tekniseksi, määrälliseksi ja välineelliseksi.
Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa. Tieteellinen ja käytännöllinen oppineisuus Kauppi M. / 2000	Selvittää opettajien näkemyksiä terveysaloilla tapahtuvasta opinnäytetyöskentelystä ja tuottaa siitä uutta tietoa.	N= 78 hoitotyön opettajaa Kysely	Tilastollinen analyysi	Kvalitatiivinen teoriapohjainen opinnäytetyö on yleisin terveysalan ammattikorkeakouluissa. Työelämän ja ammatillisuuden kehittyminen, tutkitun tiedon käyttö, kriittisyys ja tutkiva työote nähdään olennaisina elementteinä terveysalan opinnäytetoiminnassa. Tutkimukselliset ja kehittävät opinnäytetyöt ovat hoitotyön kehittämistä. Tieteellisyyden ja käytännöllisyyden tulee täydentää toisiaan. Opettajat kannattavat suunnittelu- ja kehityshankkeita. Työelämäyhteistyö toteutuu kohtuullisen hyvin, mutta yhteyttä haluttaisiin tiivistää entisestään.
Hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä ilmenevä tiedon luonne Elo A. / 2001	Kuvata ammattikorkeakoulusta valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden pohdinta- ja johtopäätösosioissa ilmenevää tiedon luonnetta	N= 34 opinnäytetyötä (sairanhoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden)	Sisällön analyysi	Hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden pohdinta- ja johtopäätösosioissa ilmenevässä tiedossa painottuu empiirinen ja esteettinen tieto. Eettinen tieto tulee myös selkeästi esille opinnäytetöiden pohdinta- ja johtopäätösosiossa, mutta henkilökohtainen tieto on vaikeammin löydettävissä.
Kapborg & Berterö / 2002	Selvittää ja kuvata sairaanhoidon opiskelijoiden opinnäytetöiden analysoinnissa käytettävän kriteeristön käyttökelpoisuutta.	N = 13 Opinnäytetyöt	Opinnäytetöiden analysointi	Opinnäytetöistä analysoitiin; otsikko, aihe, tiivistelmä, kirjallisuus, tarkoitus, eettiset kysymykset, menetelmä, tulokset, pohdinta, johtopäätökset ja kirjoitustyyli. Valtaosin opinnäytetöissä työn tarkoitus ja sen yhteys tutkimukseen oli esitetty selkeästi. Aihe oli kaikissa opinnäytetöissä tarkoituksenmukainen. Keskeisiä ongelmia esiintyi työn rakenteessa ja kielioissa.

Työelämälähtöinen oppinnytetyö oppimisen kontekstina Rissanen R. / 2003	Kuvata, selittää ja tulkita, mikä on työelämälähtöisen oppinnytetyön tehtävä ammattikorkeakoulussa, mitä työelämälähtöisyys merkitsee, mitä oppinnytetyössä opitaan ja millaista osaamista oppinnytetyö kehittää työelämäkontekstissa.	N=19 Haastattelu	Fenomenografia	Työelämälähtöinen oppinnytetyö kehittää laaja-alaista ammattitaitoa. Työelämälähtöisyys merkitsee monimenetelmällisyyden korostumista sekä oppinnytetyöprosessissa tuotettavan tiedon ja asiantuntijaosaamisen jakamista.
Oppiminen työelämäprojekteissa Kaaresvirta P. / 2004	Kuvata, selittää ja tulkita Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun Iisalmen koulutusyksikön sosiaali- ja terveystieteiden opintojen oppimiskokemuksia työelämäprojekteissa.	N=13 opiskelijaa Haastattelu Oppimispäiväkirjat Oppimisen arvo-ominaisuuksia kartoittava aineisto	Laadullinen analyysi ja tilastollinen analyysi	Oppiminen työelämäprojekteissa perustuu suunnitteluun, ongelmien ratkaisuun, toimintaan osallistumiseen, itseohjautuvaan toimimiseen, arviointiin osallistumiseen ja vastuunottamiseen.
Oppinnytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa Frilander-Paavilainen E-L. / 2005	Kuvata, selittää ja tulkita asiantuntijuutta, jota tavoitellaan ammattikorkeakoulun oppinnytetyössä ja sen ohjaamisessa ja tuottaa tietoa ammattikorkeakoulun oppinnytetoiminnan kehittämiseen. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat teknologian opiskelijat.	Opiskelijoita N=182, Opettajia N=23 Työelämäohjaajia N=31 Kysely ja teemahaastattelut	Laadullinen analyysi Tilastollinen analyysi	Ammattikorkeakoulun oppinnytetyö kehittää yksilöllistä, yhteisöllistä ja jaettua asiantuntijuutta. Oppinnytetyön ohjauksessa on keskeistä ohjaajan, oppijan ja muun ympäristön välinen vuoropuhelu. Yhteisöllinen asiantuntijuus muodostuu yhteydestä työelämään.
Evaluation of learning outcomes in a research process and the utilization of research knowledge from the viewpoint of nursing students. Mattila, L-R, Koivisto, V & Häggman-Laitila A /	Kuvaileva tutkimus, jonka tarkoituksena arvioida sairaanhoitajaopiskelijoiden oppimista ja tutkitun tiedon käyttöä oppinnytetyöprosessissa	N=257 sairaanhoitajaopiskelijaa Kysely	Tilastollinen analyysi	Opiskelijat suhtautuivat tutkittuun tietoon ja tutkimuksen tekemiseen myönteisesti aidossa kliinisessä oppimisympäristössä. Opiskelijat arvioivat oppimiskokemuksensa hyväksi ja he kokivat voineensa hyödyntää tutkittua tietoa oppinnytetyöprosessissa. Oppimistulokset kehittyivät oppinnytetyöskentelyn aikana. Oppinnytetyön tekeminen on tehokas keino johdattaa opiskelijat käyttämään ja hyödyntämään tutkittua tietoa.

2005				
Terveysalan opiskelijan hoitotyön osaamisen oppiminen oppinnäytekontekstissa	Kuvata, selittää ja tulkita terveystieteen opiskelijoiden hoitotyön osaamisen oppimista oppinnäytekontekstissa.	N=112 Laurea ammattikorkeakoulun terveystieteen opiskelijaa Kysely	Tilastollinen analyysi	Opiskelija saavuttaa hoitotyön koulutustavoitteiden mukaisen osaamisen oppimisen prosessissa. Oppimisen prosessin työllämyötäisyys kehittää ongelmanratkaisua-, tiimi-, päätöksentekoa-, tiedonhankintaa- ja yhteistyötaitoja, verkosto-osaamista, innovatiivisuutta ja kehittämisosaamista.
Vesterinen A. / 2005				
Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen oppimisympäristöt ohjaajien silmin.	Kuvata, selittää ja tulkita oppimisympäristöjen ohjaajien käsityksiä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen oppimisympäristöistä.	N=128 (palautettiin 87) N=100 conjoint -kysely (palautui 84%) Kysely	Sisällönanalyysi Erotteluanalyysi Korrespondenssianalyysi Conjoint -analyysi	Ammattikorkeakoulun oppimisympäristöihin liitetään seuraavia ominaisuuksia; ammattialaan fokuoituva, työllämyötäinen ja suppea. Yliopistojen oppimisympäristöitä kuvattiin tieteenalaa kehittävinä, syväisinä, tutkivana ja laajoina. Yhteisiä ominaisuuksia olivat ajankohtaisuus, monialaisuus, uutta tuottava, soveltavuus ja hyödynnettävissä olevuus. Käsitteen "akateeminen" nostettiin rinnalle mallinnettiin käsite "ammattikorkeakoulunostet".
Heinonen J.E.A / 2006				
Oppiminen ammattikorkeakoulun oppimisympäristössä ja oppimisympäristön työllämyötäisyyden näkökulmia	Selvittää ammattikorkeakoulun oppimisympäristöön liittyvää työllämyötäisyyden ja heidän työyhteisönsä oppimista ja oppimisympäristön tuottaman tiedon hyödynnettävyyttä sosiaali- ja terveystieteillä.	N=77 (40 työllämyötäisyyden henkilöä) Kysely	Sisällönanalyysi ja tilastollinen analyysi	Työllämyötäisyyden henkilöt arvioivat oppineensa kohtalaisesti tai vähän oppimisympäristöjen ohjauksessa. Eniten oppimista tapahtui tutkittavien asioiden tunnistamisessa ja työn kehittämisen arvostamisessa ja tulosten soveltamisesta käytäntöön. Vähiten oppimista tapahtui tutkimuksellisuuteen liittyvissä taidoissa, yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa sekä tutkimuksista keskustelusta. Korkeakoulujen oppimisympäristöitä hyödynnetään heikosti, vaikka sitä pidetään tärkeänä. Oppimisympäristöjen hyödynnettävyyttä ja oppimista oppimisympäristössä pidetään tärkeänä.
Laitinen T. / 2006				
Hoitotyön opiskelijoiden kriittinen ajattelu oppimisympäristöissä	Kuvata hoitotyön opiskelijoiden oppimisympäristöissä ilmenevää kriittistä ajattelua.	N = 72 Terveystieteen ammattikorkeakoulun oppimisympäristöitä	Tilastollinen analyysi	Oppimisympäristön merkitys-osion osalta toteutui parhaiten työn tarkoituksen ja tutkimusongelmien asettaminen sekä käytännön työlle tuottaman hyödyn määrittely. Lähteenä suomalaisista tutkimuksista painottui muut kuin hoitotieteelliset tutkimukset. Hoitotieteellisistä tutkimuksista hyödynnettiin enemmän kansainvälisiä kuin kotimaisia artikkeleita. Lähteiden käytössä painottui oppikirjat. Aikaisempia tutkimuksia esiteltiin vajaan puolesta oppimisympäristöistä. Yhteenveto tutkimuksista oli vähäistä.
Salomäki M. / 2007				
Ammattikorkeakoulun oppimisympäristöiden ja tutkimustiedon	Kuvata ammattikorkeakoulun oppimisympäristöiden ja tutkimustiedon	N= 215 osastonhoitajat, apulaisosastonhoitajat ja	Sisällönanalyysi Tilastollinen analyysi	Oppimisympäristöiden käytännöllämyötäisyys, työllämyötäisen tarpeista lähtevä ja hyvin rajattu aiheen valinta edistivät oppimisympäristöiden käyttöä hoitotyön kehittämisessä.

hyödyntäminen hoitotyön kehittämisessä Pohjola, P. / 2008	tiedon käyttöä hoitotyön kehittämisessä, terveydenhuoltohenkilöstö n näkökulmasta. Tavoitteena löytää tekijöitä, jotka edistävät ja estävät tutkitun tiedon käyttöä.	sairaanhoitajat Sähköinen kyselylomake		Opinnäytetöiden hyvä saatavuus ja niistä pidetyt osastotunnit motivoivat henkilökuntaa hyödyntämisessä. Ammattikorkeakoulun ja työelämän välistä yhteistyötä tulisi lisätä ja tukea tulisi saada organisaatiotasolta. Tutkimustiedon käyttöä edisti parhaiten mahdollisuus tutustua tutkimustuloksiin työajalla. Tutkimusten hyvä saatavuus, työyhteisön tuki, tutkimusten ymmärrettävyys ja oma motivaatio edistivät tutkimusten hyödyntämistä.